

Казки для маленьких принцесс

Жили -
були...

ББК 84.4/8
К14

Художники
М. Ф. Коршунова, М. Л. Курдюмов, О. І. Курдюмова,
Н. В. Стешенко, Н. Л. Рудіян

К14 Казки для маленьких принцес. — Харків: Торнадо, 2003. — 80 с.: іл.
ISBN 966—635—415—2.

ББК 84.4/8

ISBN 966—635—415—2

© М. Ф. Коршунова, М. Л. Курдюмов,
О. І. Курдюмова, Н. В. Стешенко, Н. Л. Рудіян.
Художнє оформлення, 2002
© «Торнадо». Макет, 2002

Казки
для
маленьких принцесс

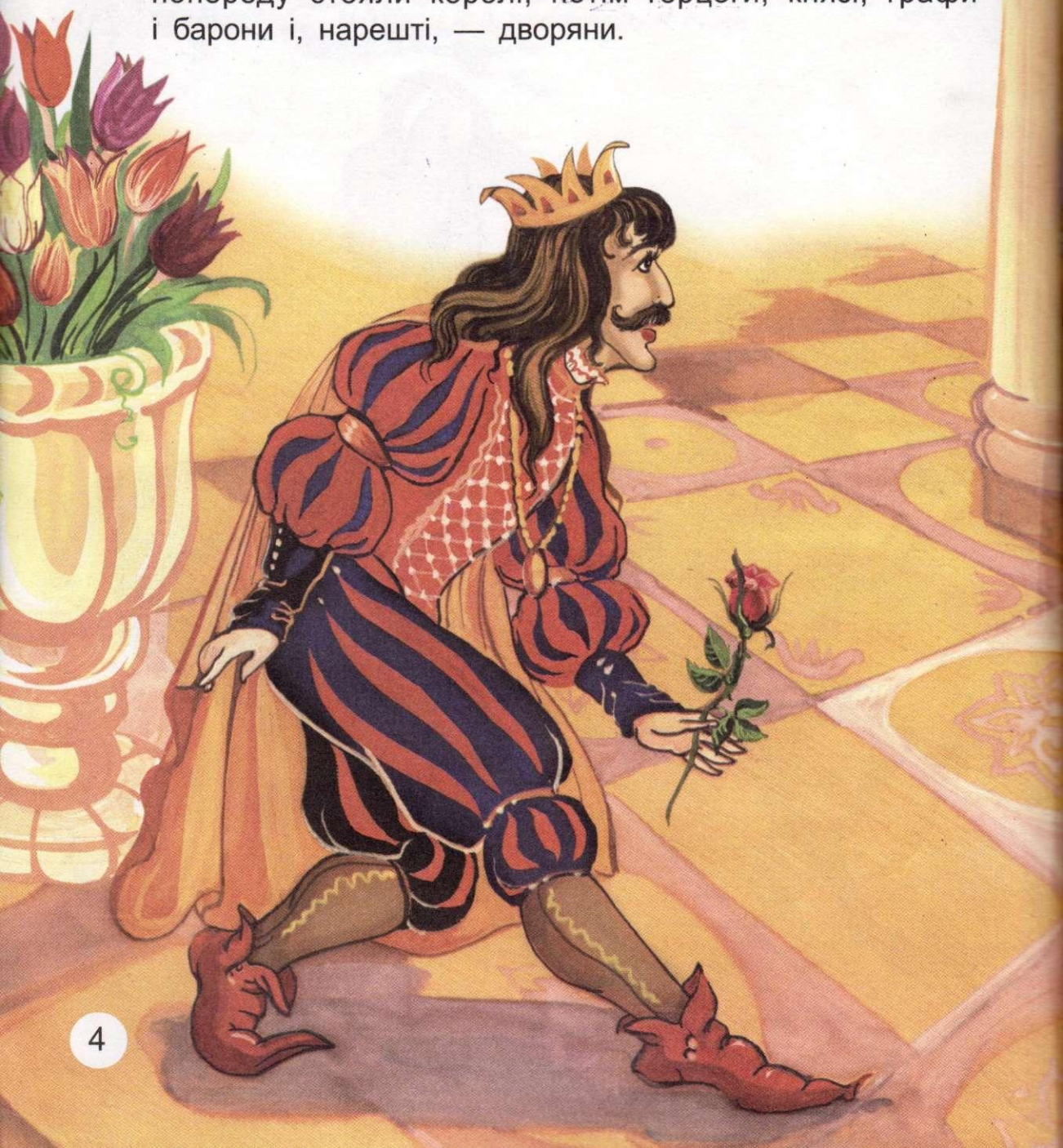
Харків «ТОРНАДО» 2003

Король Дроздовик

Дуже давно у якійсь далекій країні жив король, і була в того короля дочка. Вона була незвичайною красунею, але надто гордою і пихатою, жоден з женихів, на її думку, не був гідний уваги. Вона відмовляла усім королевичам, і до того ж над кожним насміхалася.

Звелів якось король влаштувати великий бенкет і скликав звідусіль женихів, які хотіли б до неї посвататись. Розставили їх усіх по порядку, по чину, званню; попереду стояли королі, потім герцоги, князі, графи і барони і, нарешті, — дворяни.

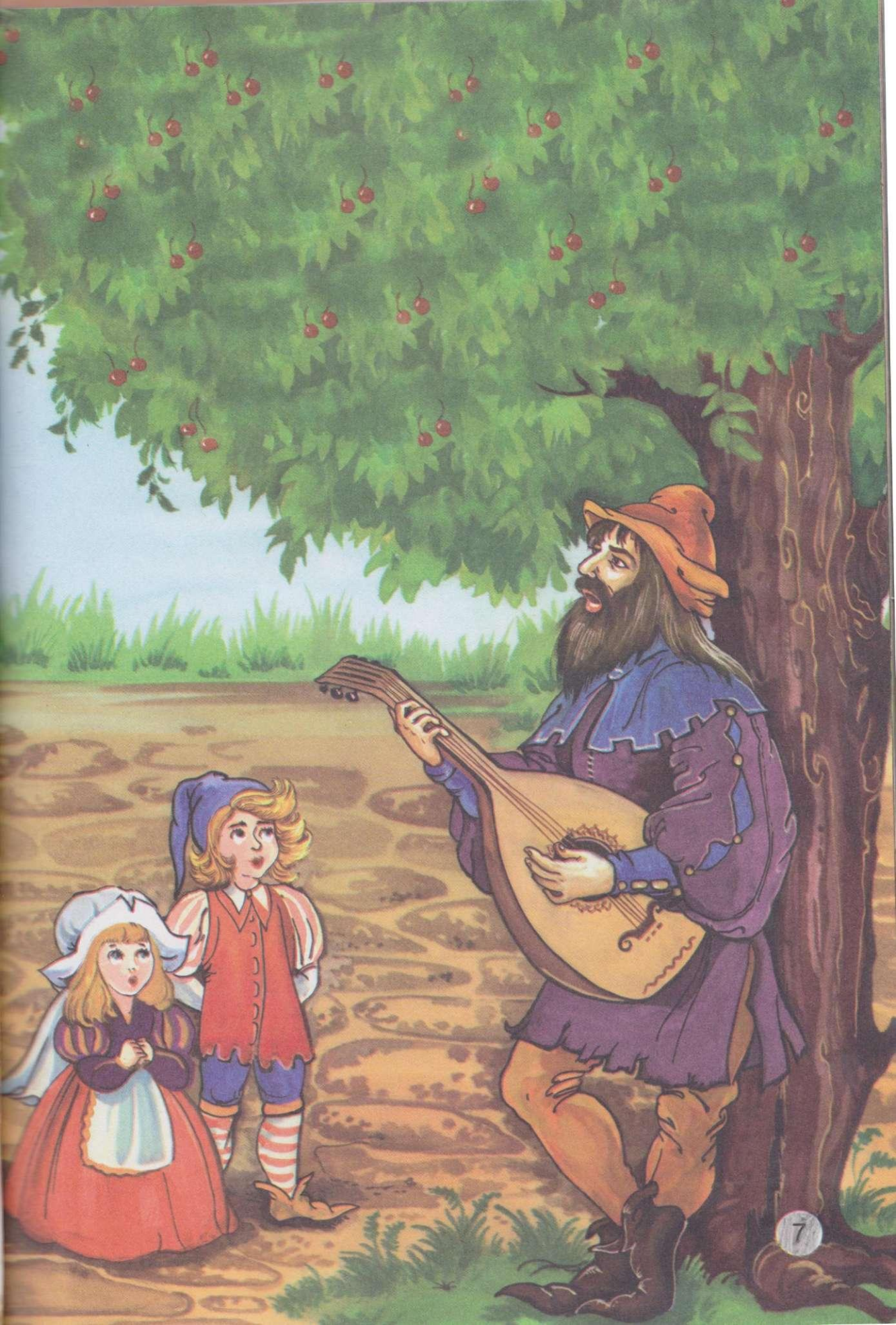
І повели королівну по рядах, та в кожному чоловікові вона знаходила якийсь недолік, але особливо насміялася над одним добрим королем, який був вище за інших і чие підборіддя було трішки кривувате.

— Ого, — сказала вона і розсміялася, — та у цього підборіддя, мов дзьоб у дрозда! — З тих пір прозвали його Дроздовиком.

Як побачив старий король, що дочка його тільки те й знає, що над людьми насміхається, й усім женихам відмовила, він розгнівався і поклявся, що примусить її узяти собі за чоловіка першого зустрічного жебрака, який до них у двері постукає.

Через декілька днів з'явився якийсь музикант і почав співати під вікном, щоб заробити собі милостиню. Почув король і каже:

— Пропустіть його.

Увійшов музикант у своїй брудній, обірваній одежі і почав співати перед королем і його дочкою пісню; і коли закінчив, він попросив подати йому милостиню.

Король сказав:

— Мені так сподобався твій спів, що я віддам тобі свою дочку за дружину.

Королівна злякалася, та король сказав:

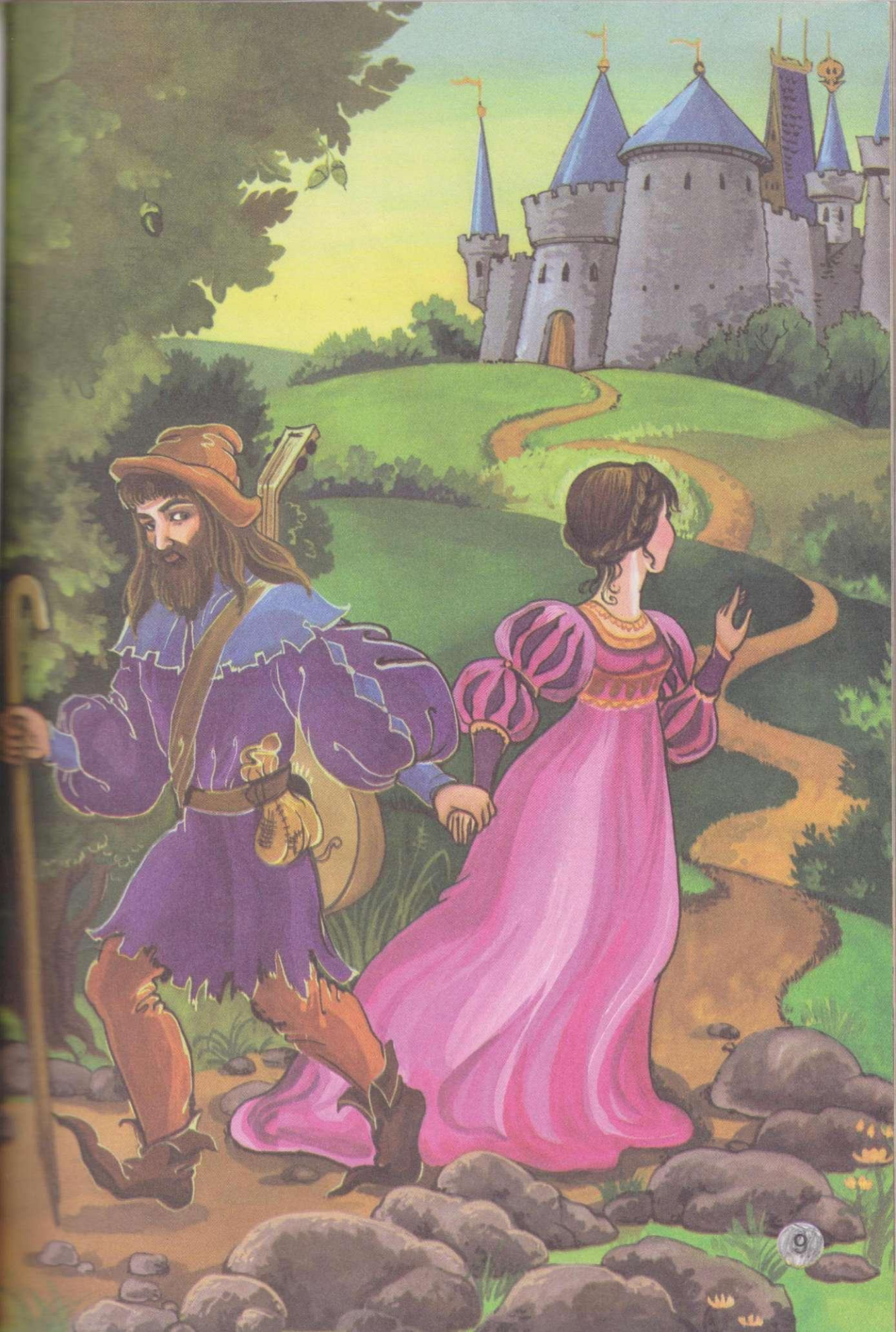
— Я дав слово видати тебе за першого зустрічного жебрака, і слова свого я повинен дотримати.

Ніякі умовляння не допомогли; покликали попа, і довелося королівні обвінчатися з цим музикантом. А потім король сказав:

— Тепер тобі у моєму замку робити нема чого, можеш собі йти зі своїм чоловіком, куди завгодно.

Вивів її жебрак за руку із замку, і довелося їй іти з ним пішки.

Довго вони йшли і підійшли, зрештою, до маленької хатинки, і запитала королівна:

— Боже мій, а чия ж це хатиночка така стара?

А музикант відповів:

— Це дім мій і твій, ми будемо жити тут з тобою разом.

— А де ж слуги? — запитала королівна.

— Які ще слуги? — відповів жебрак. — Ти маєш робити усе сама, коли хочеш, щоб щось було зроблено. Ану, швиденько розтопи піч і став воду, щоб мені приготувати обід, я дуже стомився.

Але розпалювати вогонь і готувати їжу королівна зовсім не вміла, і довелося бідному музиканту самому взятися до роботи. Поїли вони чогось і надголодь лягли спати.

Та рано-вранці він підняв королівну з ліжка, і їй довелося зайнятися хатньою роботою. Так прожили вони декілька днів, погано чи добре, та усі запаси поїли. Тоді чоловік і каже:

— Жінко, так у нас нічого не вийде, ми ось їмо, а нічого не заробляємо. Берися ти за плетіння кошелів.

Він пішов, нарізав вербової лози, приніс її додому, і почала вона плести, але жорсткі лозинки поранили її ніжні руки.

— Я бачу, цього ти робити не зможеш, — сказав чоловік, — берись-но краще за пряжу, — мабуть, з цим ти упораєшся.

Вона сіла і спробувала прясти пряжу; але грубі нитки врізалися у її ніжні пальці, і з них потекла кров.

— Бачиш, — сказав чоловік, — ти ні на яку роботу не годишся, тяжко мені з тобою буде. Спробую я взятися за торгівлю горщиками й усіляким глиняним посудом. А ти повинна ходити на базар і продавати товар.

«Ох, — подумала вона, — ще, чого доброго, прийдуть на базар люди з нашого королівства і побачать, що я сиджу й продаю горщики, ото вони наді мною посміються!»

Та що ж робити? Вона повинна була підкоритися, інакше вони б пропали з голоду. Спочатку усе було добре — люди купували у неї товар, бо вона була дуже гарною, і платили їй те, що вона хотіла; деякі навіть платили їй гроші, а товар залишали. Так вони і жили на цей заробіток.

Накупив якось чоловік багато глиняних горщиків. Всілася королівна з горщиками на розі базару, а товар навколо себе розставила і почала торгувати. Та раптом прискакав п'яний гусар, налетів конем прямо на горщики, — і лишилися від них самі лише черепки. Стала вона плакати. Як їй тепер бути?

І вона розповіла чоловіку про своє горе.

— Та хто ж сідає на розі базару з глиняним посудом? — сказав чоловік. — А плакати перестань; я бачу, ти до пристойної роботи не придатна. Був я нещодавно у замку в нашого короля і спитав, чи не потрібна там посудниця, мені пообіцяли взяти тебе на роботу; там будуть тебе за це годувати.

Так і стала королівна посудницею. Їй довелося допомагати кухарю і виконувати найбруднішу роботу. Вона при-

лаштувала до своєї сумки дві мисочки і приносила в них додому те, що діставалося на її долю від об'їдків, — тим вони і харчувалися.

Сталося так, що тоді мали святкувати весілля старшого королевича, і ось бідна жінка піднялася нагору у замок і стала біля дверей до зали, щоб подивитися. Сяяли свічки, і пишно вбрані гості заходили один за одним у розкішну залу. Королівна подумала з гіркотою у серці про свою недобру долю і стала проклинати свою гордість і пихатість, які її так принизили і привели до такого злиденного життя. Вона відчувала запах дорогих страв, які зносили і виносили із зали слуги. Коли вони кидали їй

щось з недоїдків, вона складала їх у свою мисочку, збираючись віднести усе це потім додому.

Раптом увійшов королевич, він був одягнений в оксамит і шовк, а на шиї у нього були золоті прикраси. Побачивши біля дверей гарну жінку, він схопив її за руку і хотів з нею затанцювати; але вона злякалася і почала відмовлятися, упізнавши в ньому короля Дроздовика, який до неї сватався і якому вона з насмішкою відмовила. Та як вона не упиралася, він усе ж втягнув її до зали; і раптом обірвалася мотузка, на якій висіла у неї сумка, і випали з неї на підлогу мисочки, розлилася юшка.

Як побачили це гості, почали усі сміятися, жартувати над нею, і вона готова була крізь землю провалитися. Кинулася вона до дверей, щоб втекти, та на сходах її на-

здогнав якийсь чоловік і привів назад. Глянула вона на нього, а це був король Дроздовик.

Він лагідно їй сказав:

— Ти не бійся, адже я і є той музикант, з яким ти разом жила у бідній хатинці. Через моє кохання до тебе я удавав із себе музиканта. І гусар, який перебив усі твої горщики, — це теж я. Усе це я зробив, щоб зламати твою гордість і покарати тебе за те, що ти наді мною посміялася.

Вона гірко заплакала і промовила:

— Я була несправедливою і негідна бути твоєю дружиною.

Але він їй сказав:

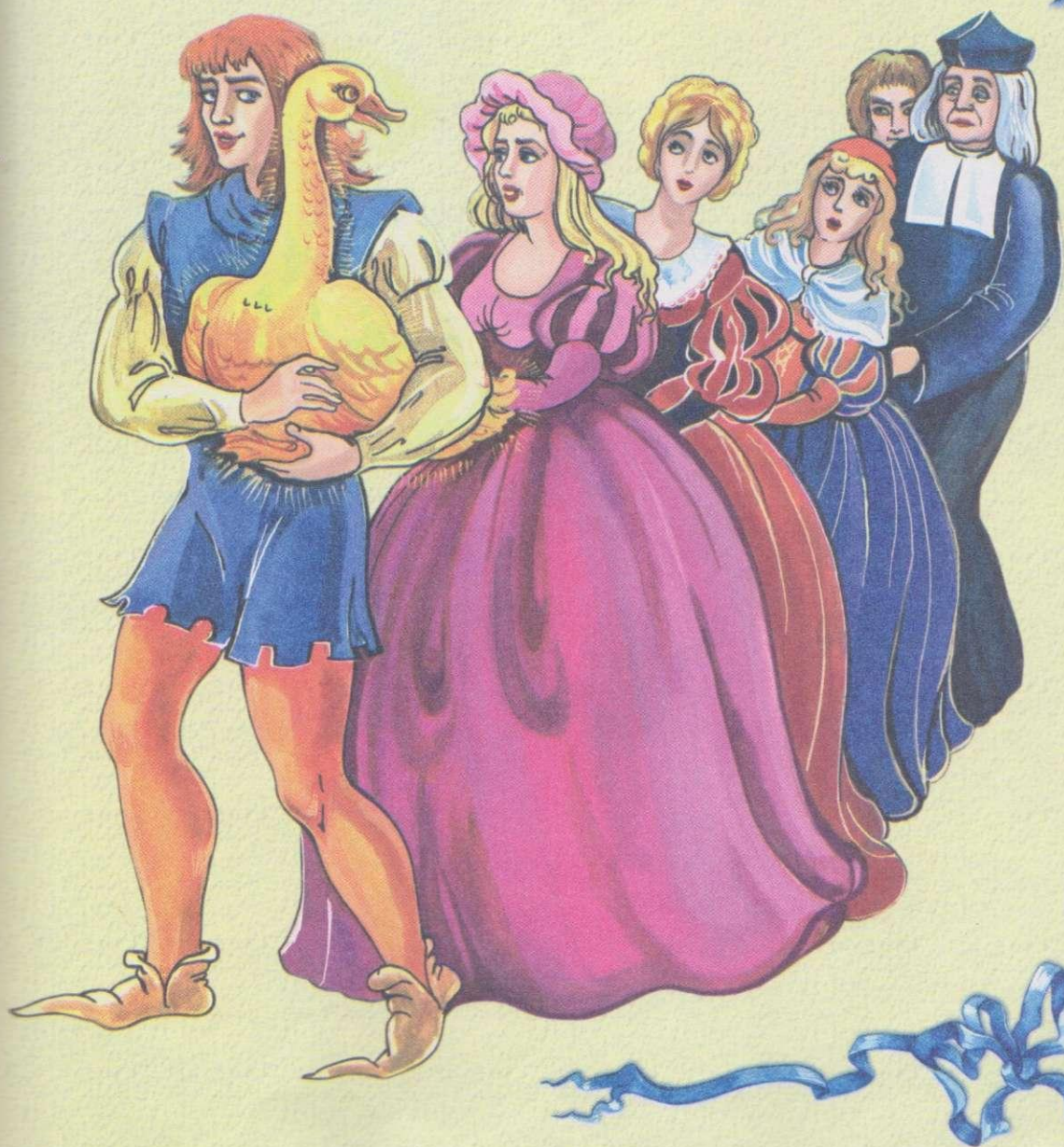
— Заспокойся, важкі часи минули, і тепер ми відсвяткуємо наше весілля.

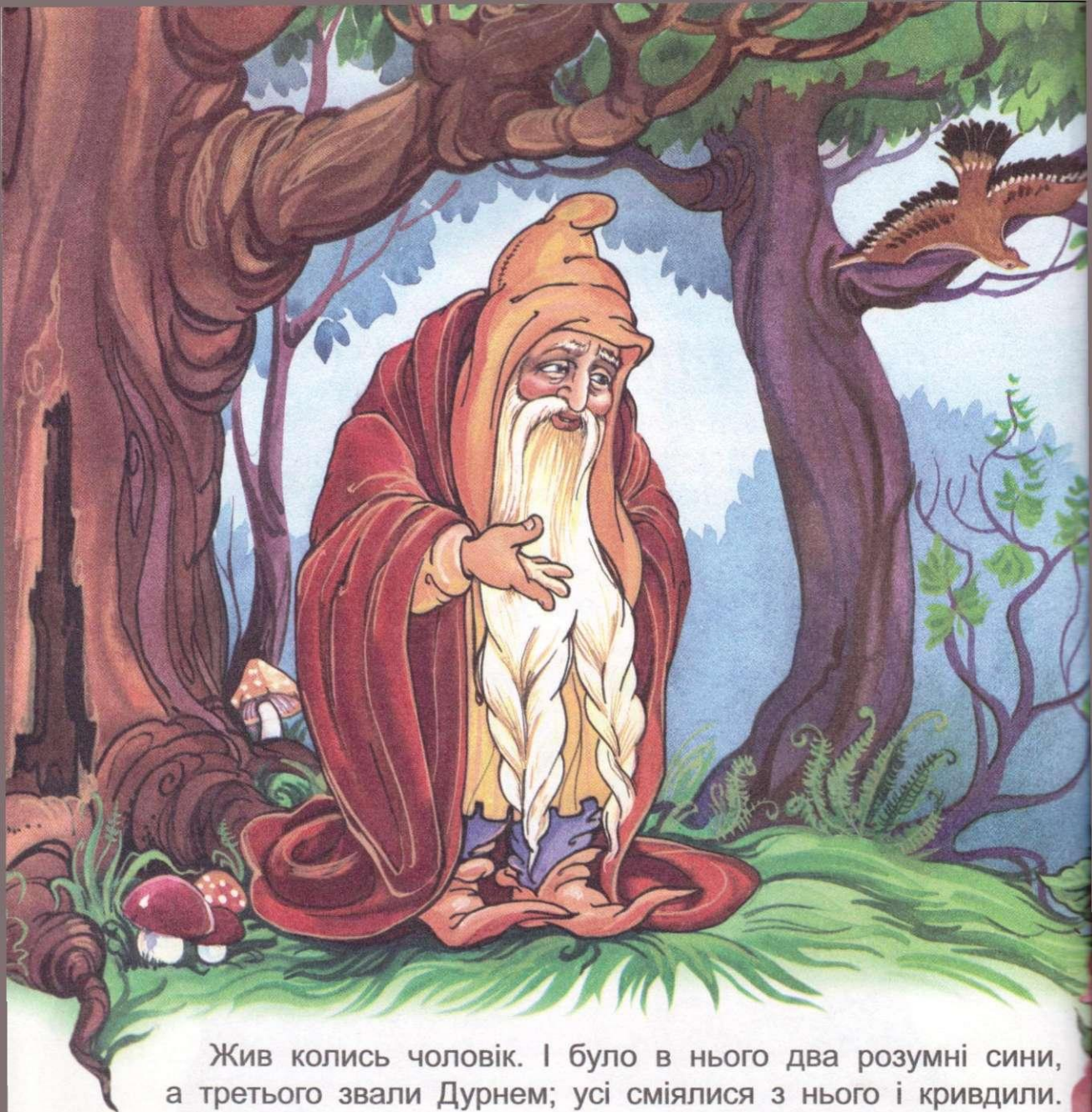
Одразу з'явилися королівські служниці, одягли її у пишне вбрання. Прийшов старий король, а з ним увесь його двір; вони побажали королівні щастя у подружньому житті з королем Дроздовиком. І справжня радість тільки тепер почалася.

Було б добре, якби і ми побували на тому святі.

Золота цука

Жив колись чоловік. І було в нього два розумні сини, а третього звали Дурнем; усі сміялися з нього і кривдили.

Зібрався якимось старший син у ліс по дрова, і дала йому мати з собою смачний пиріг та пляшку вина, щоб не знав він ні голоду, ні спраги. Зустрів він у лісі на галявині сивого чоловічка. А той до нього привітався та й каже:

— Дай мені шматочок пирога, що в тебе в кишені, та ковток вина — я дуже голодний і хочу пити.

Розумний син відповів:

— Якщо я віддам тобі пиріг та вино, то що мені залишиться? Йди собі.

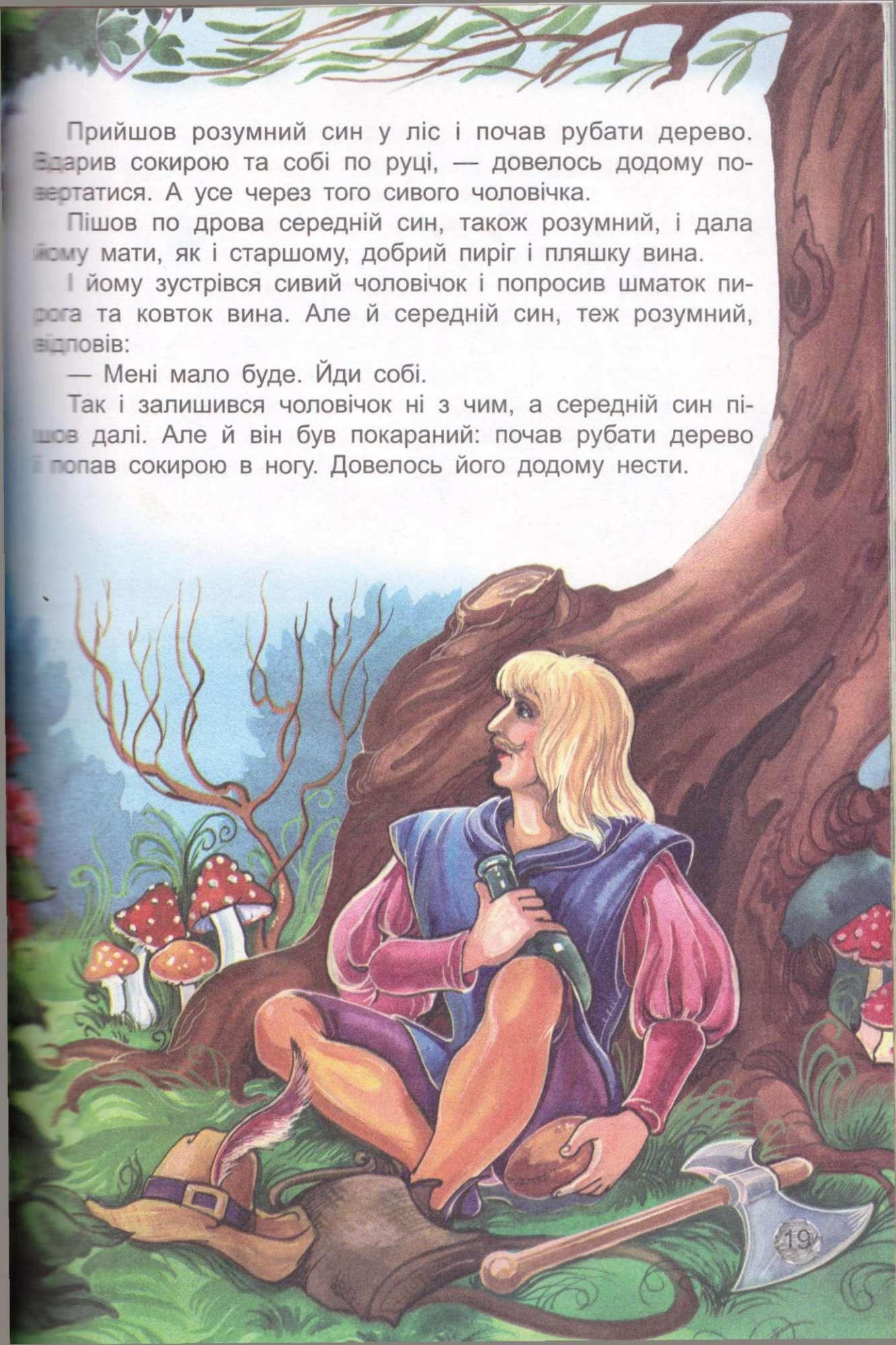
Прийшов розумний син у ліс і почав рубати дерево. Вдарив сокирою та собі по руці, — довелось додому повертатися. А усе через того сивого чоловічка.

Пішов по дрова середній син, також розумний, і дала йому мати, як і старшому, добрий пиріг і пляшку вина.

І йому зустрівся сивий чоловічок і попросив шматок пирога та ковток вина. Але й середній син, теж розумний, відповів:

— Мені мало буде. Йди собі.

Так і залишився чоловічок ні з чим, а середній син пішов далі. Але й він був покараний: почав рубати дерево і попав сокирою в ногу. Довелось його додому нести.

Тоді Дурень каже:

— Пустити і мене, батечку, хоч раз у ліс по дрова.

— Брати твої вже ходили, куди тобі, — відповів батько.

Та Дурень усе просив та просив, і батько погодився.

— Ну, йди, може розумнішим станеш.

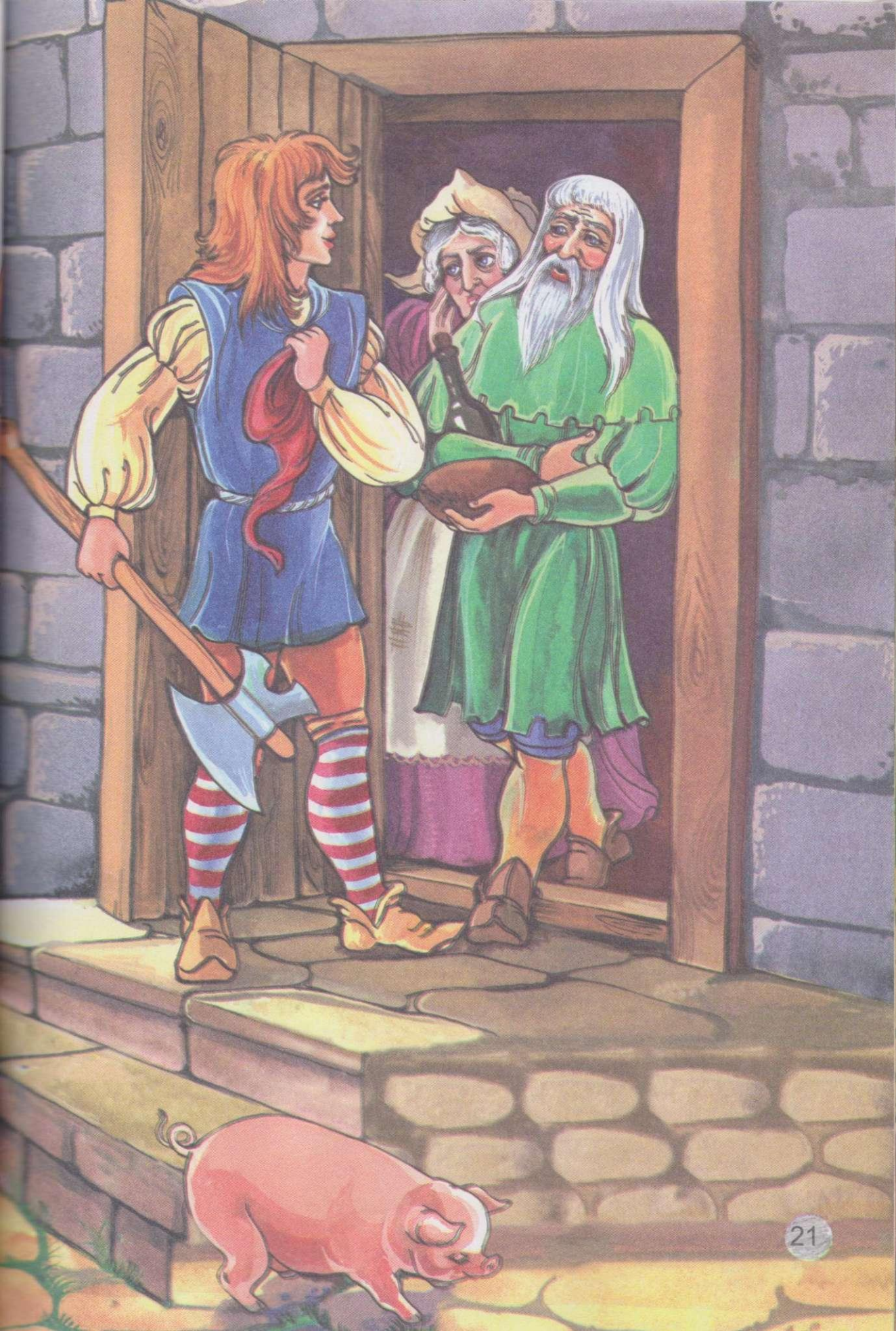
І дала йому мати пиріг, що на воді замісила та у попелі спекла, і пляшку кислого пива.

Прийшов Дурень у ліс, і зустрівся йому теж старий сивий чоловічок, привітався та й каже:

— Дай мені шматок пирога та ковток пива з твоєї пляшки — я такий голодний і так хочеться пити.

— Та в мене пиріг у попелі спечений, а пиво кисле; якщо це тобі до смаку, давай разом поїмо, — відповів Дурень.

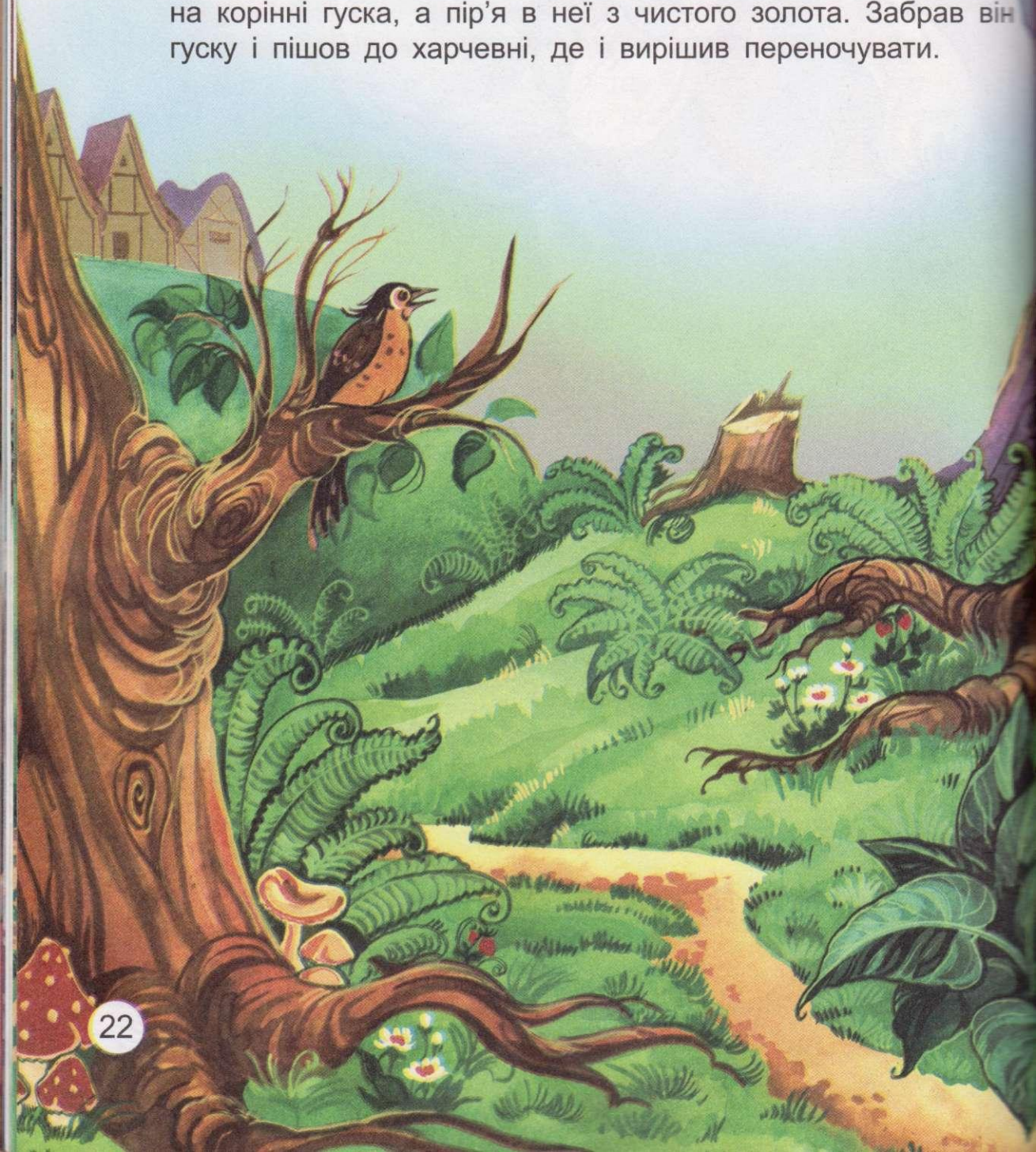

Витяг Дурень свій пиріг, що був у попелі спечений, а він виявився таким пухким та смачним, а кисле пиво стало добрим вином. Поїли вони, попили, і каже сивий чоловічок:

— За твоє добре серце я подарую тобі щастя. Он стоїть старе дерево, ти зрубай його, і серед коріння для тебе щось знайдеться. — Попрощався і зник.

Пішов Дурень, зрубав дерево, раптом бачить — сидить на корінні гуска, а пір'я в неї з чистого золота. Забрав він гуску і пішов до харчевні, де і вирішив переночувати.

А у господаря харчевні було три дочки; побачили вони гуску і захотілося кожній мати по пір'їні з цього дивовижного птаха.

Старша подумала: «Витягну собі золоту пір'їну». Тільки Дурень вийшов — вона цап гуску за крило, а пальці так до нього і прилипли.

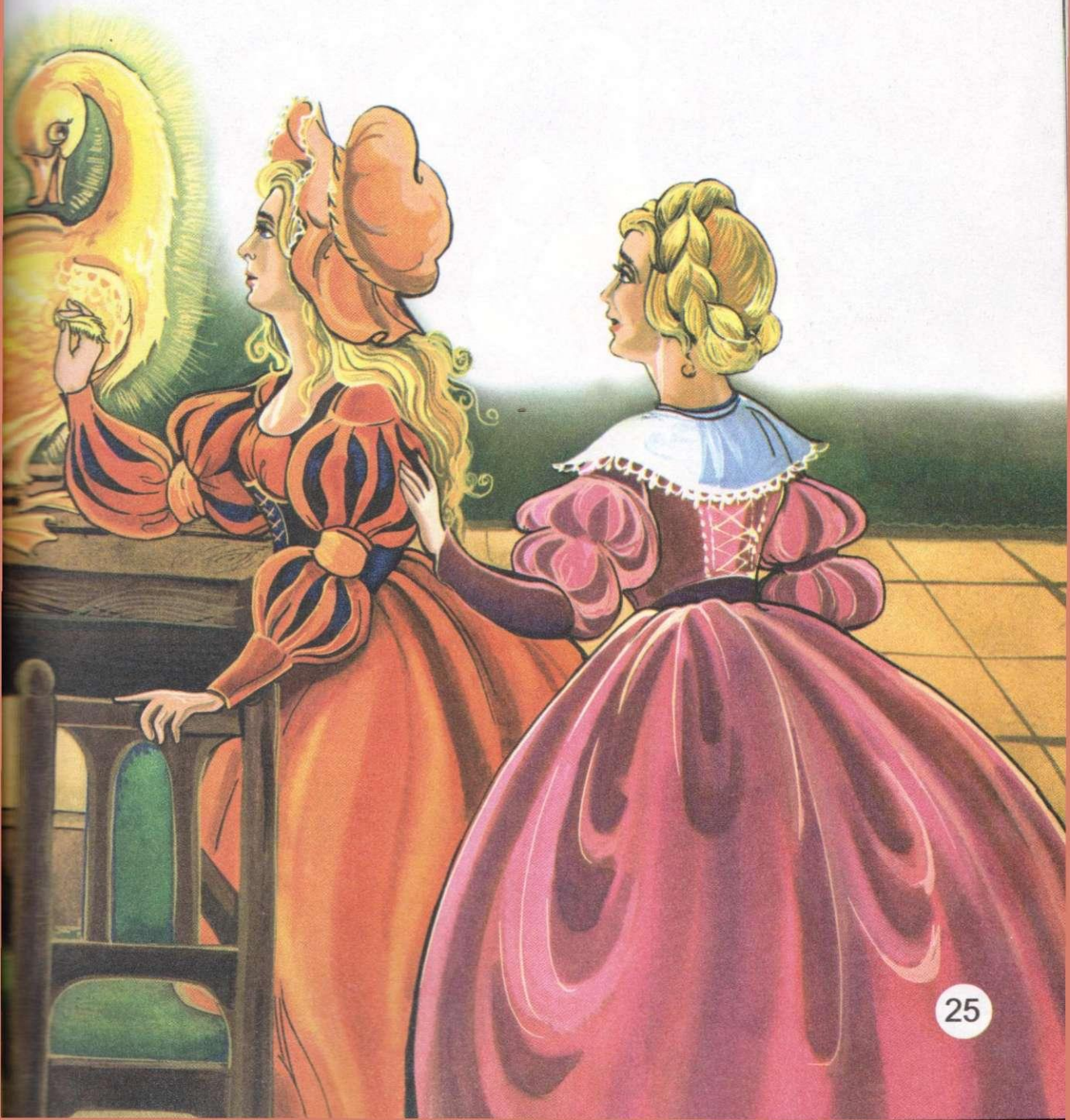
Друга сестра і собі захотіла золоту пір'їну, та тільки доторкнулась до сестри, так до неї і прилипла.

Закричали вони до третьої сестри:

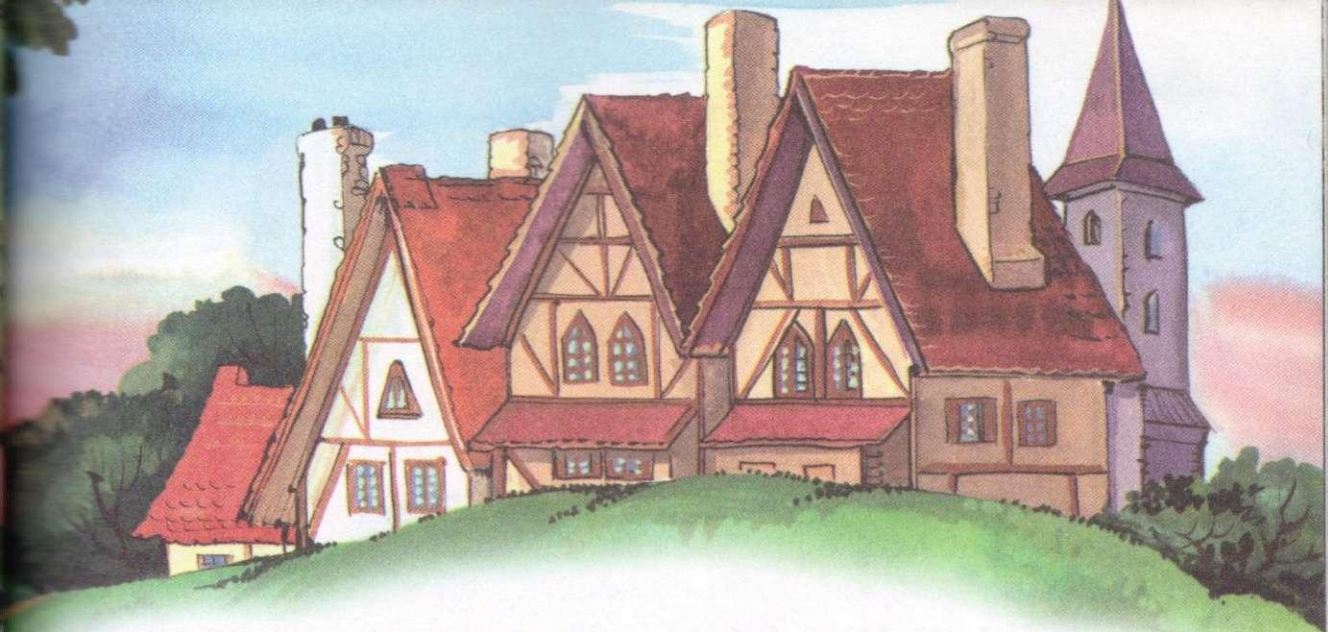
— Не підходь до нас, відійди!

Та вона не зрозуміла, чому це їй не можна підходити, і подумала: «Якщо сестри мої там, то і я можу бути з ними», — підбігла і доторкнулась до однієї з сестер, та так і прилипла. Довелось сестрам ночувати біля гуски.

На ранок взяв Дурень гуску та й пішов, йому байдуже, що три дівчини плентаються за ним. А тим довелось весь час бігти за гускою — куди ноги Дурня понесуть.

Побачив це пастор та й каже:

— Посоромились би! Чого біжите ви за хлопцем? — І він схопив наймолодшу за руку.

Та тільки до неї доторкнувся, як і собі прилип. Довелось і йому бігти з ними.

Зустрівся невдовзі їм паламар; побачив він пастора, що поспішав за трьома дівчатами, здивувався і закричав:

— Ей, пане пасторе, куди так поспішаєте? — схопив його за рукав і теж прилип.

Коли вони вп'ятох бігли один за одним, зустрілися їм двоє селян, що поверталися з поля, пастор крикнув їм, щоб звільнили його з паламарем. Але тільки доторкнулися селяни до паламаря, то й собі прилипили — тепер їх семеро бігло за Дурнем та його гускою.

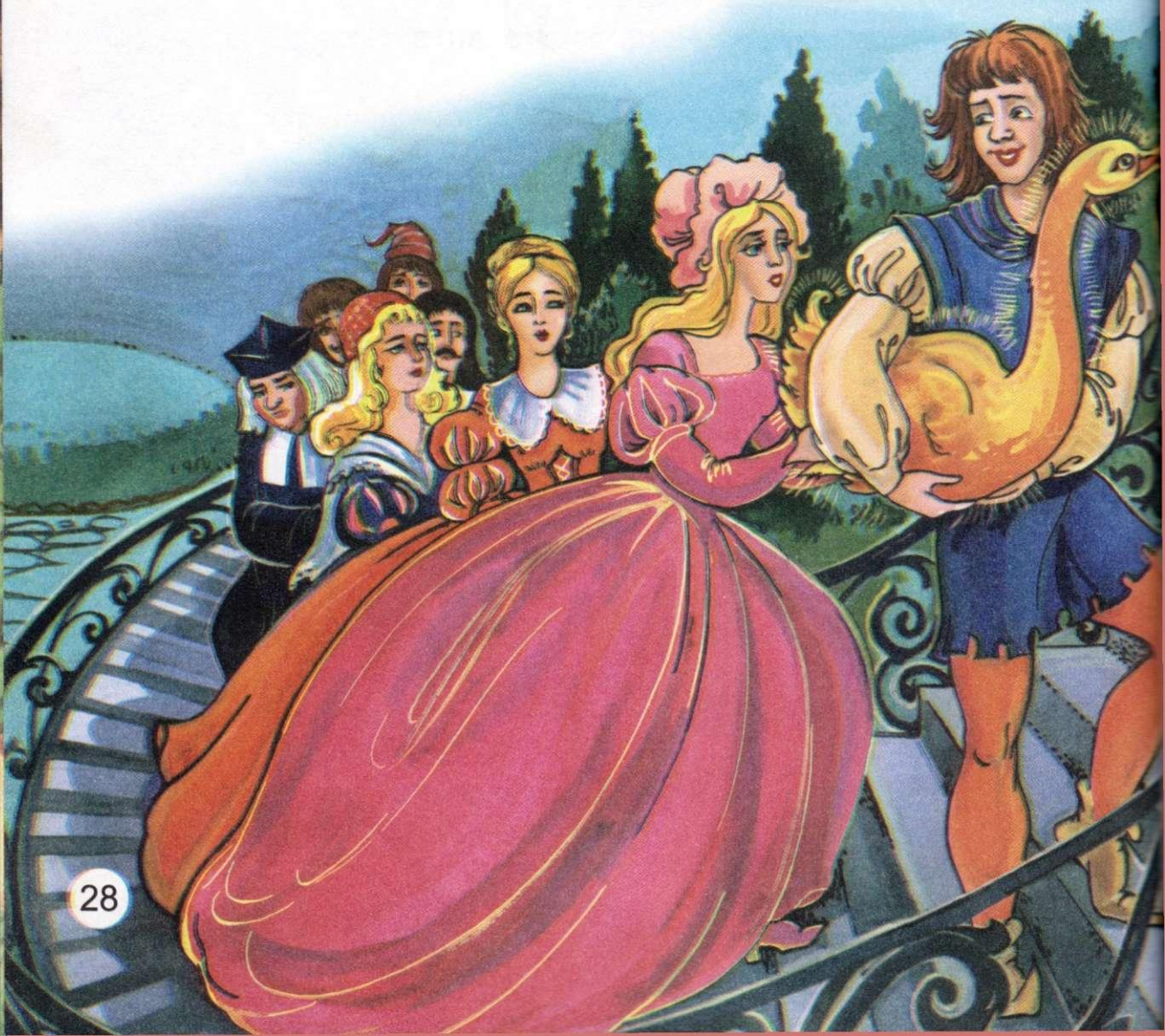
Ось прийшов Дурень до міста, а правив у тому місті король; і була в нього дочка, та така сувора і похмура, що ніхто не міг її розвеселити. І тому король видав указ: хто її розсмішить, той на ній і жениться.

Почув про це Дурень і подався зі своєю гускою і супутниками у палац до королівни. Побачила вона тих сімох, що бігли один за одним, і так почала сміятися, що не могла зупинитись.

Тоді Дурень почав вимагати, щоб королівна стала його нареченою, та королю майбутній зять був зовсім не до душі. І король вдався до хитрощів. Почав він вигадувати, як би Дурня обдурити. І придумав. Він сказав Дурневі, щоб знайшов такого чоловіка, який би випив льох вина.

Тут Дурень і згадав про сивого чоловічка, мовляв, той йому допоможе. Пішов Дурень у ліс і побачив на тому ж місці, де рубав дерево, якогось чоловічка, той сидів і по ньому було видно, що дуже бідує. Став Дурень його розпитувати, чого він такий сумний. А той відповів:

— Мучить мене спрага, ніяк не можу її утамувати. Холодної води не п'ю, бочку вина я вже випив, та що для мене ота одна бочка — все рівно, що одна крапля в безкрайому морі.

— Я можу тобі допомогти, — каже Дурень. — Пішли зі мною, і ти нап'єшся досхочу.

Повів його Дурень у королівський льох. Сів чоловічок поряд з величезними бочками і почав пити; пив і пив, поки живіт не роздувся, та не минуло й дня, як випив він цілий льох.

Знову Дурень вимагає наречену, а король розсердився і поставив нову вимогу: спочатку Дурень хай знайде чоловіка, який з'їв би гору хліба.

Без роздумів пішов Дурень знову до лісу і побачив на тому ж місці якогось чоловічка; він затягнув пасок тугіше, обличчя сумне.

Ось він і каже Дурневі:

— Я вже з'їв цілу піч хліба, та що це для мене, коли я такий голодний. У мене така ненаситна утроба, що доводиться все тугіше затягувати пасок. Хоч би з голоду не вмерти!

Зрадив Дурень і каже:

— Іди за мною: там ти досхочу наїсися.

Привів він того лісового чоловічка до королівського двору, а там з усього королівства позвозили борошно, зібрали пекарів, а ті напекли величезну гору хліба. Зрадив лісовий чоловічок, що перед ним стільки їжі, та й почав їсти, — за день уся хлібна гора зникла.

Втретє вимагає Дурень наречену, та король попросив у нього такий корабель, який би і по воді і по суходолу плавав.

— Як на тому кораблі до мене припливеш, — каже він Дурню, — зразу віддам тобі свою дочку за дружину.

Пішов Дурень знову до лісу; а там сидить той старий сивий чоловічок, якому він віддав колись свій пиріг. От і каже чоловічок:

— Це ти мене нагодував, напоїв, дам я тобі за це корабель.

І дав йому чоловічок такий корабель, що ходить і по суходолу і по морю. Побачив король той корабель — нікуди діватись, віддав він свою дочку заміж за Дурня.

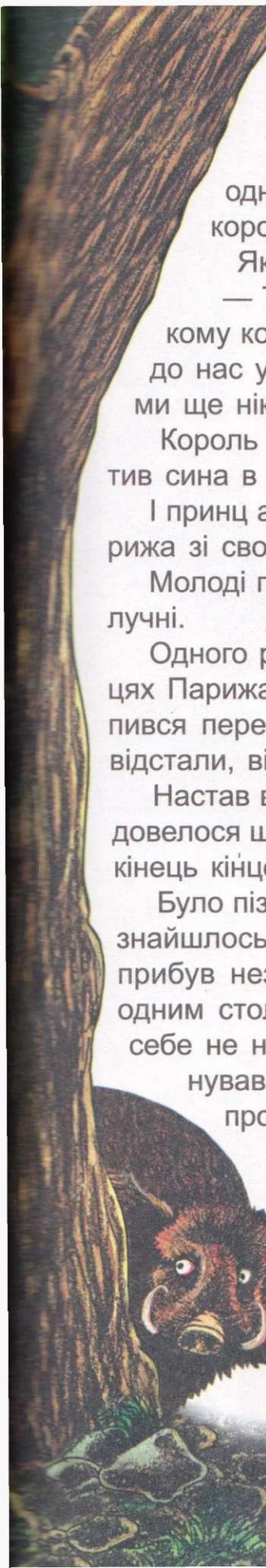
Відгуляли весілля, а після смерті короля залишилося Дурневі усе королівство, і жив він довго-довго і щасливо зі своєю дружиною.

Барбовер Зелена Борода

Жив колись у Франції король і мав лише одного сина, якого звали Шарль. Брат короля був королем Англії, у нього теж був один-єдиний син.

Якось Шарль сказав батькові:

— Тату, ви б написали моєму дядечку, англійському королеві, щоб він відпустив двоюрідного брата до нас у гості. Я хочу з ним познайомитись — адже ми ще ніколи не бачили один одного.

Король французький написав брату, щоб він відпустив сина в Париж погостювати.

І принц англійський, якого звали Генрі, приїхав до Парижа зі своїм вихователем.

Молоді принци так потоваришували, що стали нерозлучні.

Одного разу вони полювали у великому лісі в околицях Парижа, і з ними було лиш двоє слуг. Шарль захопився переслідуванням дикого кабана. Його супутники відстали, він загубив їх і заблукав.

Настав вечір, і після довгого блукання по лісу Шарлю довелося шукати притулку на постоялому дворі, куди він кінець кінцем прийшов.

Було пізно, принц зголоднів і безсоромно з'їв усе, що знайшлось у господарів. А тут виявився ще гість, що прибув незадовго до Шарля, ось і вечеряли вони за одним столом. Вони багато розмовляли, проте жоден себе не назвав. А після вечері незнайомиць запропонував принцу пограти в карти. Шарль погодився, проте йому так не щастило, що він програв усі гроші, а потім і коня.

— Я більше не граю, — сказав він, нарешті.

— Давайте ще раз, — запропонував партнер.

— У мене більше нічого нема, на що ж ви будете зі мною грати?

— Ставте свою голову проти моєї.

— Ну що ж, згоден, — відповів принц.

Роздали карти. На жаль, принц знову програв.

— Через рік і один день, — сказав незнайомець, — приходьте до мене в замок розрахуватись.

— Але яке ваше ім'я і де ви живете?

— Звуть мене Барбовер Зелена Борода. А замок, у якому я живу, вам доведеться шукати і знайти неодмінно, інакше я вас розшукаю.

Наступного ранку принц повернувся додому похмурий і замислений. Убитого кабана він залишив господареві готелю в рахунок сплати за ночівлю.

Вдома всі були у невтішному горі, а як побачили його, смуток і сльози змінилися радістю.

Проте з того дня колишня веселість і безтурботність вже до нього не повертались. Ніщо не тішило принца, він здавався хворим і танув на очах. Лікарі не знали ліків від недуги, батьки були дуже стурбовані тим, що він так довго хворіє.

Так минуло місяців десять, і нарешті Шарль сказав батькові:
— Тату, мені потрібно відбути у подорож, і досить небезпечно. Не знаю, чи повернусь я, так що на всякий випадок попрощаємось.

І він поїхав, незважаючи на умовляння і сльози батька, навіть не сказав куди і чого він їде. А їхав він навздогад, не знаючи дороги. Їхав кілька днів і не помітив, як опинився у тому ж лісі, де заблукав після полювання. Тут його і настигла ніч, і він постукав у віконце жалюгідної хатини, бо помітив світло. Йому відчинив старий з білою бородою.

— Добрий день, батьку-самітник, — промовив принц.

— Добрий вечір, сину. Чого шукаєш у лісі?

— Мені потрібно потрапити у замок Барбовера, а я не знаю, де він і якою дорогою туди їхати.

— Я знаю, де знаходиться той замок. Але поспішати тобі туди не слід. Поживи у мене кілька днів, а коли прийде час, я розповім тобі, як його знайти.

Вісім днів пробув принц у старого, а на дев'ятий той і каже:

— Час тобі, сину, їхати до Барбовера, щоб дотримати слова. Проте слухай мене уважно. Ось тобі кулька, яка сама котитиметься попереду, вона доведе тебе до підніжжя гори, а на її вершині стоїть замок Барбовера. Доведе тебе кулька і повернеться до мене. Гора біля підніжжя оточена хащами терну і колючої ожини, тобі через них не пройти. Ось тобі ножиці — ними ти прострижеш собі дорогу. Коли вони тобі більше не знадобляться, ти лиш скажи: «Ножиці, поверніться додому», і вони повернуться до мене. А ти піднімись на гору. Коли дійдеш до верху, побачиш широку рівнину із заростями духмяних квітів. Посеред рівнини — озеро, вода в ньому прозора, світла, дно із срібла. Біля озера стоять три красиві золоті лави. Заховайся за лавровим кущем і чекай, коли з'являться три красуні принцеси. Вони сядуть на золоті лави, роздягнуться і ввійдуть у воду. Ці дівчата — полетухи. Ти швиденько плигай на спину наймолодшої, вона підніметься з тобою і понесе тебе у замок батька, Барбовера. Роби так, як я тобі сказав, і тоді ти повернешся додому. А не послухаєш мене — не бачити тобі більше рідної домівки.

Шарль подякував старому самітнику, обіцяв запам'ятати всі його настанови і рушив за кулькою, що котилася попереду.

Ось дійшов принц до підніжжя гори, відпустив кульку, і та покотилася назад. Потім звільнив собі ножицями дорогу від терену і ожини, і ножиці повернулись до старого.

А принц почав вибиратися на гору. Добрався до вершини, бачить — рівнина вся у квітах, знайшов і озеро, викладене сріблом, і три золоті лави біля самісінької води.

День був чудовий, у ясного небі сяяло сонце. Принц сховався за лавровий кущ і почав чекати. Невдовзі побачив, як спускаються зверху на широких крилах три великі птахи. Тільки торкнулися землі — оперення спало, і перетворились птахи у трьох дівиць незрівнянної краси. Сіли на золоті лави, посиділи хвилину і пішли у воду. Шарль миттю вискочив із схован-

ки, підбіг до наймолодшої і скочив їй на плечі. Вона скрикнула, вийшла з води, накинула оперення і піднялася вгору з Шарлем. Дві інші дівчини теж полетіли у батьківський замок, що висів між небом і землею. Ось прилетіли вони. Барбовер впізнав принца і сказав:

— А, це ти? Прийшов віддати борг?

— Так, — відповів принц. — Час прийшов. Чи не так?

— Добре, що ти прийшов, тому що, якби мені довелося тебе шукати, ти б пошкодував. Йди за мною.

— Почекай до завтра, тату, — сказала Барбоверу молодша дочка.

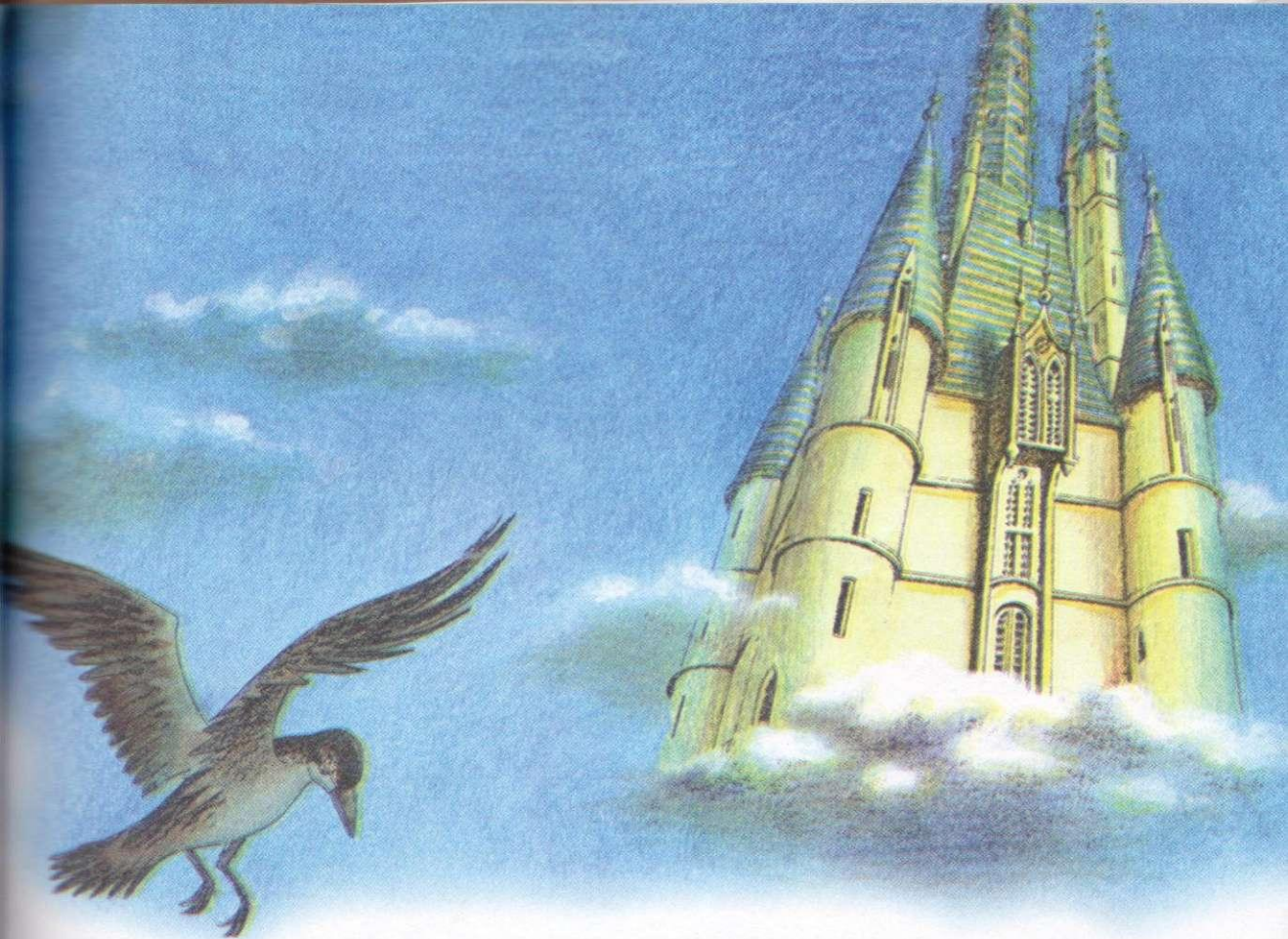
— Добре, почекаємо до завтра, якщо вже прийшов сам.

Молодшу дочку Барбовера звали Куантик. Шарль розповів їй, чому прийшов сюди, і Куантик обіцяла допомогти йому. Коли після вечері він пішов до себе у кімнату, вона прийшла до нього і сказала:

— Принц, мені шкода вас. Завтра вранці батько скаже, які випробування вам доведеться пройти. Але чого б він не забажав, не занепадайте духом, я вам допоможу. Не дивуйтесь, якщо я буду говорити з вами суворо, а може інколи й ударю. Пам'ятайте, що все робитиму для вашого блага.

Другого дня Барбовер сказав молодшій дочці:

— Куантик, приготуй сніданок цьому юнакові, йому вже слід братися за роботу.

— Я? — заперечила Куантик. — На те у нас є слуги.

— Ні, ти сама приготуй сніданок. Я так хочу.

І Куантик приготувала сніданок.

Коли Шарль поїв, йому дали дерев'яну сокиру і наказали до заходу сонця вирубати ліс.

Коли юнак побачив, яку ділянку йому доведеться вирубувати, то сів під деревом і заплакав.

Опівдні Куантик прийшла до лісу и принесла обід, а Шарль все ще сидів під деревом і плакав.

— І ви думаєте отак довести справу до кінця? — запитала вона.

— Нащо й пробувати, — відповів принц. — Краще б мене вбили, ніж отак знущатися.

— Давайте сокиру, я покажу вам, як рубати дерева.

Вона взяла у нього дерев'яну сокиру, вдарила по стовбуру найближчого дерева; дерево впало на

сусіднє, друге повалилося на третє, — і година не минула, а ліс лежав на землі.

— Ось і закінчився сьогоднішній урок, — промовила Куантик. — Надійся на мене, принц, і не слід впадати у відчай. І вона пішла.

На заході сонця повернувся у замок і Шарль. Він йшов, насвистуючи, із сокирою на плечах.

— Ну як, завдання виконав? — запитав Барбовер.

— Виконав, — відповів спокійно Шарль.

— Ти зрубав весь ліс?

— Так. Жодного дерева не залишилось.

«Що усе це значить?» — здивувався про себе Барбовер.

Наступного ранку він привів Шарля до підніжжя високої гори, дав йому дерев'яний заступ і наказав до вечора скопати гору, щоб на цьому місці залишилась рівнина.

Залишившись наодинці, принц сів під деревом, з хвилюванням розмірковуючи, чи прийде Куантик і сьогодні на допомогу. Опівдні Куантик знову принесла обід.

— Ви вважаєте, що отак скопаете гору? — запитала вона.

— Але ж ви самі знаєте, — відповів Шарль, — що мені з цим не впоратись. Не зроблю цього, хоч копатиму довіку.

Куантик взяла дерев'яний заступ, вдарила ним по горі і промовила:

— Гора, зникни!

І гора зникла, а на її місці розкинулася рівнина.

Із заходом сонця принц повернувся у замок, безтурботно посвистуючи.

— Завдання виконав? — запитав Барбовер.

— Виконав.

— Не може бути!

Барбовер піднявся на башту і побачив, що гора зникла.

«Що усе це значить? — подумав Барбовер. — Ну, нічого. Завтра придумаю таке завдання, що йому не впоратись».

Шарль повечеряв і пішов до себе в кімнату.

Таємно прийшла до нього Куантик і сказала:

— Поки що ми справлялися із завданнями досить легко. Завтра буде складніше. Проте слухайся мене, яюсь викрутимось.

Вранці Барбовер наказав принцу розшукати і доставити на берег якір корабля, на якому плавав дід Барбовера. Цей якір понад сто років лежить на дні моря.

Принц вислуховував тепер усе, що йому наказували, без жаху. Ось і тепер пішов він на берег моря, сів на скелі і запалив люльку.

Опівдні знову прийшла Куантик і сказала:

— Тепер ти маєш відрізати мені голову і кинути її в море. Зроби ямку у піску і збери в неї всю кров, яка витече з мого тіла. Тільки гляди, не засни. Якщо заснеш, тоді нам з тобою кінець, тоді вже ніщо нас не врятує. Ось тобі ніж: ріж спокійно.

Шарль узяв ніж, що подала Куантик, і спокійно перерізав шию дочці чаклуна. Голову кинув у море, а кров зібрав у ямку, яку викопав у піску.

Йому раптом дуже захотілось спати, і він вже почав дрімати, але тут з води виринула голова Куантик. За нею плив якір.

— Ти ледь не заснув, — сказала вона. — Швидше бери мою голову і пристав до тіла, вона сама приросте.

Шарль приставив голову, і тієї ж миті перед ним знову з'явилася Куантик, така ж, як і раніше.

— Тепер скоріше йдемо додому, — сказала вона, — бо я дуже ослабла від втрати крові. Щастя, що тобі вже не треба боятися батька, наші випробування закінчились. Завтра він запропонує тобі вибрати одну з нас собі за дружину. Ти скажи, що хочеш мене, Куантик. Тоді сестри закричать: «Ні, тату, ми не згодні! Ми втрюх перетворимось на мишей, і хай нас покладуть у мішок, а принц встромить туди руку, то яку витягне, та й стане його дружиною». «Що ж, хай так і буде», — скаже батько. Коли ти встроиш руку в мішок, дві мишки метнуться до тебе. Але

не бери жодної з них, бо то будуть мої сестри. Я ж притаюсь на дні мішка, і тобі легко буде пізнати мене.

Вони повернулись у замок, і Куантик лягла у ліжко.

Коли Барбовер побачив, що Шарль і з цим випробуванням справився, він сказав:

— Ну, принц, нема тобі рівного у світі, і я хочу, щоб ти став моїм зятем. У мене три дочки, яку ти хочеш?

— Куантик, — відповів Шарль не замислюючись.

— Ні, не так принц має обирати! — закричали старші. — Ми всі три обернемося на мишей, і хай нас покладуть у мішок. Яку принц витягне, та й стане йому за дружину.

— Добре, зробимо так, щоб жодну з вас не скривдити, — сказав Барбовер.

І ось трьох принцес поклали в мішок. Шарль сунув у нього руку, а дві мишки відразу до нього. Але він відштовхнув їх і почав шукати третю. Її він і витяг та й сказав Барбоверу:

— Я хочу ось цю!

А мишка відразу перетворилась на прекрасну дівчину. Це була Куантик.

Вони одружилися, у замку справили гучне весілля.

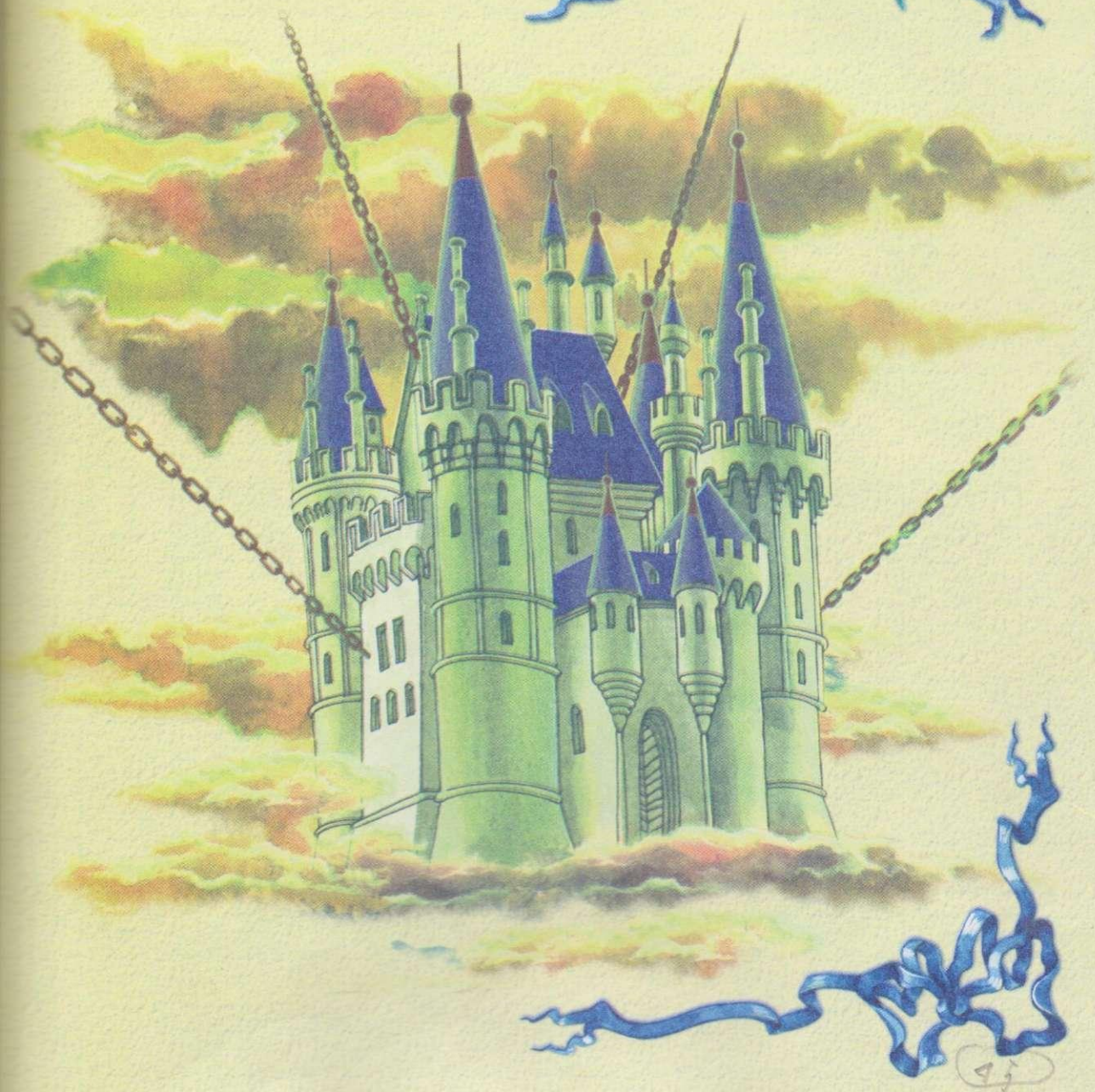
Вночі, коли наречені зайшли у покої, Куантик навмисне кинула свічник на приготовлене їм ложе. У мить ложе провалилось у прірву, впало на колесо, обтикане гострими ножами, і розлетілось на трісочки. Це сестри Куантик, такі ж чаклунки, як і вона, влаштували пастку, але молоді в неї, на щастя, не потрапили.

Шарль і його дружина поїхали до Парижа в красивій золотій колісниці, яка неслася в повітрі. Пролітаючи над лісом, де жив старий самітник, вони опустилися і прогостювали в нього цілий день. Самітник похрестив молоду чаклунку.

Прибувши в Париж, вони застали старого короля тяжко хворим, близьким до смерті. Але коли король побачив сина, якого вже вважав назавжди втраченим, і його красуню дружину, до нього повернулось здоров'я.

Й почалися гучні свята та бенкети.

Принцеса Дангобер

Жив колись король, звали його Дангобер. І була у нього золотоволоса дочка та така красуня, що з усіх країн приїздили до неї женихи свататися. Але вона залишалася байдужою до їх залицянь. І багато з них, втративши надію їй сподобатися, лишали себе життя.

Один із женихів виявився чарівником. Він перетворив принцесу на скорпіона і відніс у свій замок, що висів на золотих ланцюгах між небом і морем. Цей замок знаходився у ста милях від Північного полюса, його стіни були оздоблені срібними шестифранковими монетами, а кути — чистим золотом. Підступи до замку пильно охоронялися.

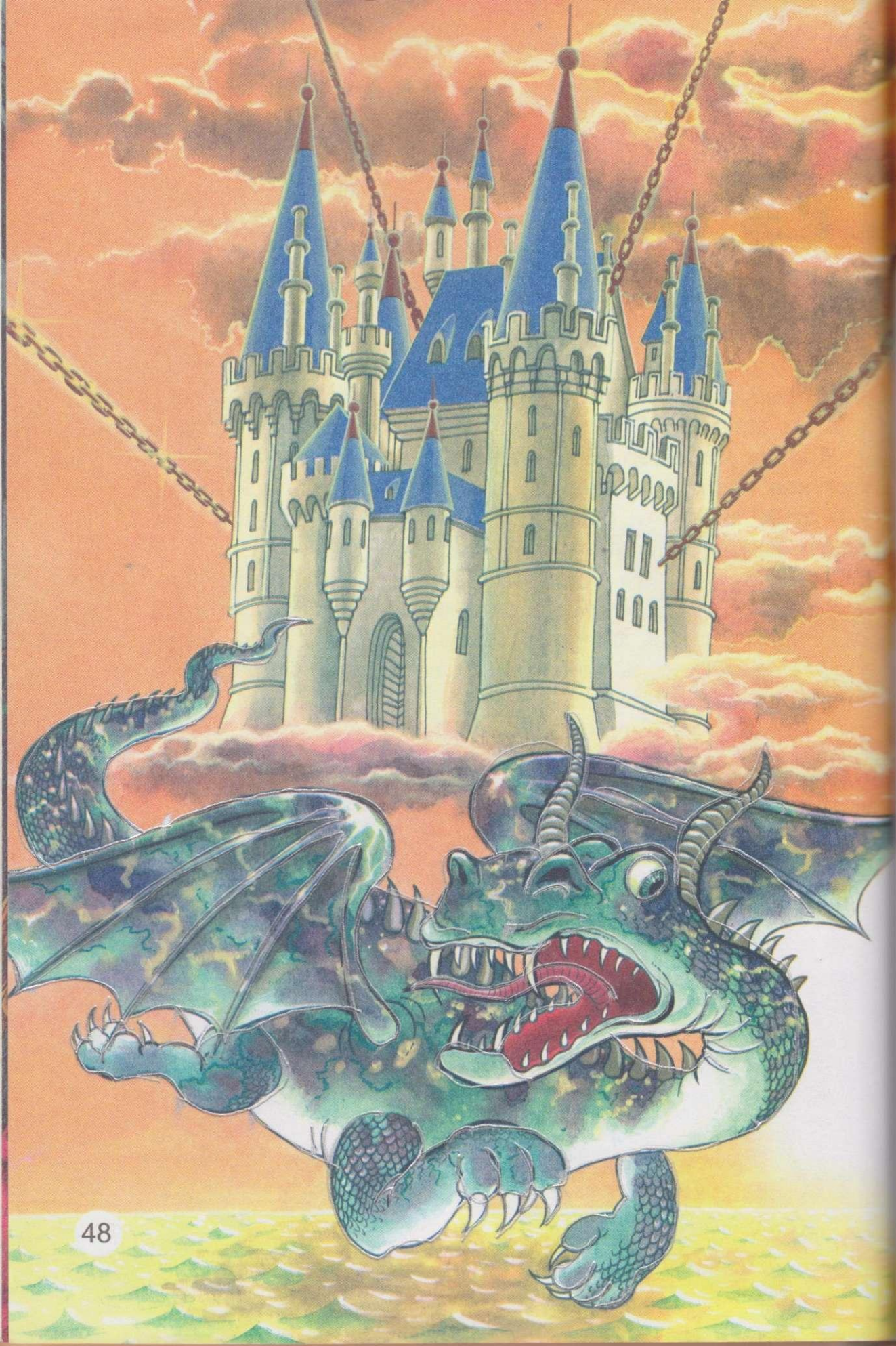
Король Дангобер, який ніжно любив свою дочку і дуже сумував після її зникнення, звелів усюди оголосити: той, хто зуміє звільнити принцесу, отримає її за дружину і наслідує королівську корону.

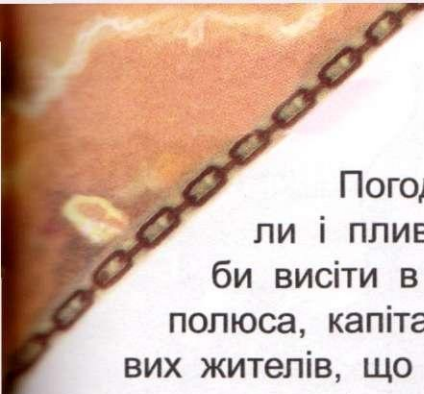
За його наказом найкращі теслярі країни побудували корабель, щоб відвезти до зачарованого замку сміливців, які б спробували звільнити принцесу. З'явилося багато люду з різних місць: моряки й орачі, принци й вугільники, генерал і навіть один ганчірник.

У той момент, коли корабель знімався з якоря, король сказав мандрівникам, що стояли на палубі:

— У замку четверо дверей, і через усі двері слід пройти, щоб побачити принцесу, перетворену на скорпіона. Перші двері — залізні й охороняються крилатим змієм, другі — рикаючим левом, біля третіх дверей стоїть чудовисько з сімома головами, останні двері день і ніч охороняє велетень. Ви самі бачите — взяли ви за важку справу, і якщо хочете благополучно закінчити її, не дійте навмання.

Корабель вирушив у море разом з шукачами пригод. Вони були дуже веселі, адже на судні усього вдосталь, навіть три залізних човни з веслами з чистого срібла, — у цих човнах сміливці мали причалити до замку, щоб звільнити принцесу.

Погода була пречудова. Мандрівники пливли і пливли, та ніде не бачили замку, що мав би висіти в повітрі. Діставшись нарешті Північного полюса, капітан вийшов на берег і дізнався у місцевих жителів, що надто далеко заїхав. Судно повернуло і вирушило далі на пошуки.

Минуло три дні, і вугільник, який разом з іншими уважно дивився в усі боки, покликав капітана.

— Капітане, — промовив він, — я сам добре не знаю, але там вдалині щось сяє так, що очам дивитися боляче. Як ви думаєте — це замок, який ми шукаємо, чи просто сяюча хмарина?

Капітан узяв підзорну трубу і побачив замок, який висів на золотих ланцюгах між небом і морем. Корабель поплив до замку і через якусь годину кинув якір на відстані гарматного пострілу від нього. Спустили один із залізних човнів із срібними веслами, декілька чоловіків сіли в нього і пропливли під сяючою будівлею, не помітивши спочатку залізних дверей. Врешті вугільник розгледів їх і перший забрався нагору спробувати щастя.

Він побачив і крилатого змія, що, немов швидка чайка, кружляв над замком. Шукачі пригод спробували кидати йому рибу і м'ясо, розраховуючи вбити його у той час, як він буде хапати їжу. Але змій до неї навіть не доторкнувся і невідступно охороняв двері.

Наступного дня поставили перед ним бочку горілки, у якій плавали шматки хліба, і він їх скуштував. Потім принесли ще одну бочку. Протягом двох днів крилатий змій пив досхочу, але п'яний він ставав ще злішим і, певно, поїв би усіх моряків, якби вони заради безпеки не прикрилися решіткою. Нарешті змій заснув, і вугільник за допомогою двох моряків убив його своїм списом.

Перші двері були вільними. Другі двері вартував рикаючий лев, у якого з ніздрів виривалося полум'я. Йому почали кидати шматки м'яса, змочені горілкою, і він жадібно ковтав їх. Та чим більше він їв, тим злішим і страшні-

шим ставав, так що у перший день шукачі пригод марно намагалися до нього підступитися. Наступного дня у човен сіли капітан, два матроси, принц і ганчірник. Вони притягли леву бика і барана, вимочених у наливці. Він проковтнув усе і зрештою заснув. Прикриваючись залізною решіткою, мов щитом, сміливці важко поранили лева, але ніяк не могли його добити, і він, розлючений і роздратований, рикаючи від болю, протягом п'яти днів не відходив від дверей.

На п'ятий день капітану вдалося вбити його ударом списа. Тоді вони підійшли до третіх дверей. Їх охороняло чудовисько з сімома головами. Воно ховалося у темній печері, та, коли виходило звідти на світло, наганяло своїм виглядом такий жах, що усі стрімголов кидалися врозтіч.

Нарешті шукачі пригод набралися сміливості і, прикриваючись залізною решіткою, пробили двері. Чудовисько

жахливо гарчало, та один з моряків ударив його в груди, а вугільник сокирою відрубав йому голову.

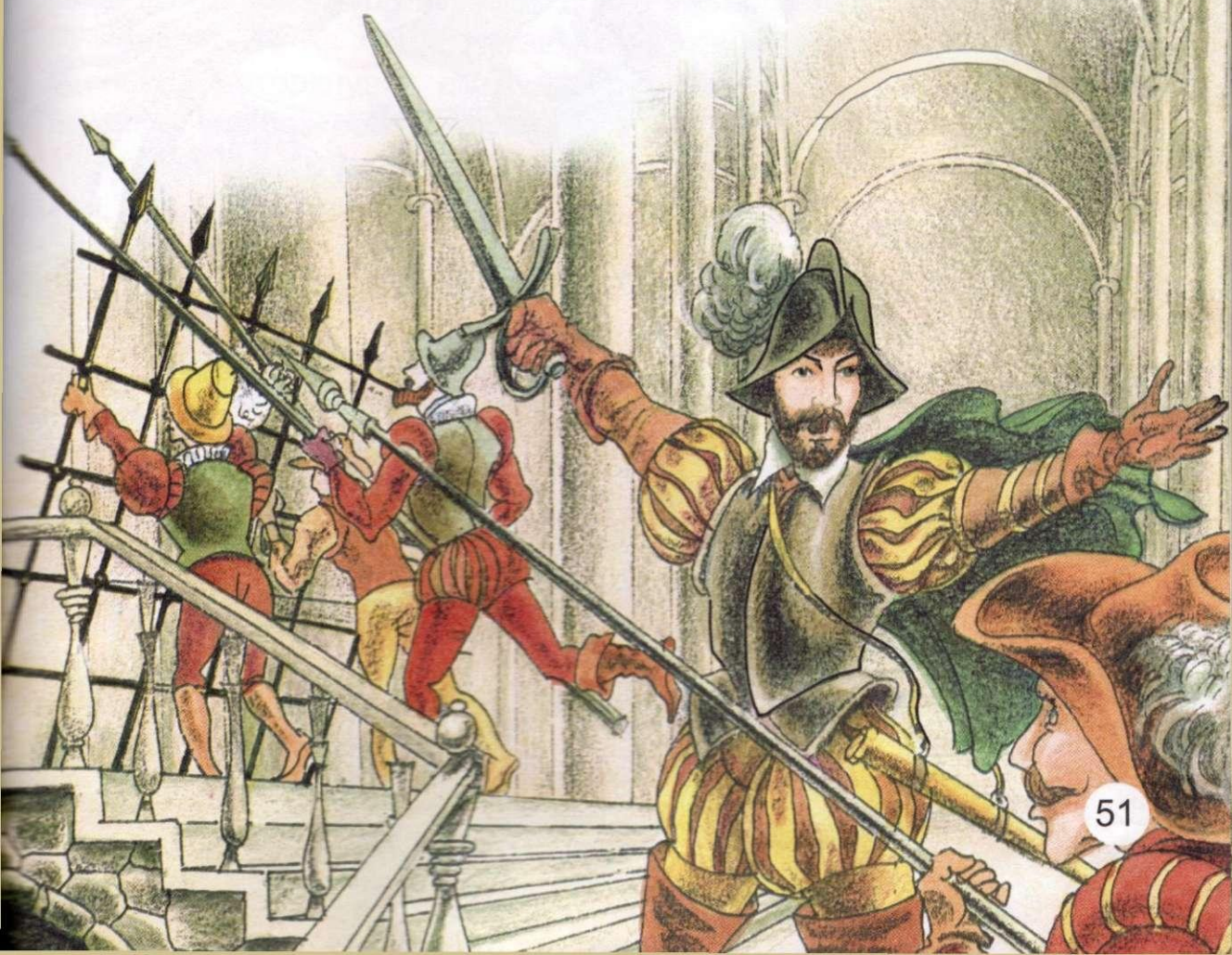
У цей день чудовисько позбавилося трьох голів і забилося у глибину своєї печери. У темряві сміливці не могли його побачити, тому й повернулися на корабель.

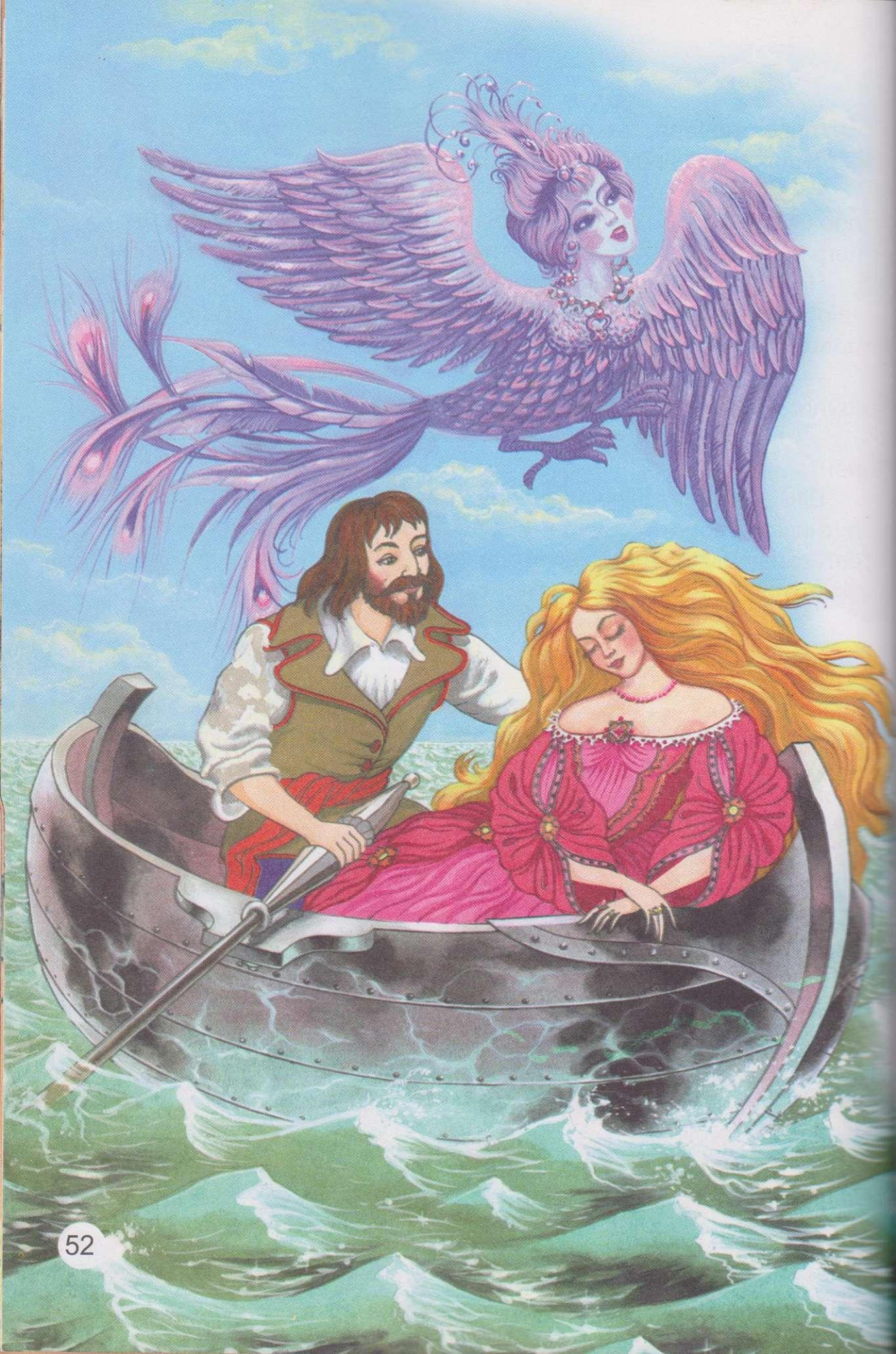
Наступного дня вони знову підійшли до замку і, щойно звір з'явився, капітан відрубав одну за одною ще дві голови.

— Ну ось, — сказав вугільник, — тепер у нього залишилося лише дві голови! Їх відрубав я.

— Ні, — заперечив капітан, — покінчити з ним повинен я.

Він відрубав звіру ще одну голову і наказав своїм супутникам забрати решітку і випустити чудовисько на волю; він хотів убити його без сторонньої допомоги. Та коли капітан наблизився, чудовисько схопило його і розірвало.

Прикрившись залізною решіткою, шукачі пригод знову накинулись на звіра, і зрештою впала його остання голова. Після цього вони повернулися на корабель, дуже засмучені загибеллю свого капітана.

Залишилося звільнити четверті двері, які охороняв велетень. Ганчірник сказав супутникам:

— Дійте за моїм наказом і не заважайте мені, я допоможу вам покінчити з велетнем.

За порадою ганчірника супутники посадили його у мішок з ганчір'ям і кинули мішок до ніг велетня-охоронця.

Велетень, думаючи, що у цьому мішку брудна білизна, не звернув на нього жодної уваги і почав оборонятися від нападаючих. Їм довелося погано, бо розгніваний вартовий розкидав усіх. Та коли він намагався вирвати у нападників решітку, якою вони охоронялися, ганчірник прорізав ножом дірку у мішку і пострілом з пістолета вбив велетня.

Потім ганчірник вправно вискочив з мішка, відчинив четверті двері і, пройшовши довгий ряд покоїв, увійшов до кімнати, де на столі лежав величезний скорпіон. Ледве ганчірник доторкнувся до нього рукою, як скорпіон перетворився на прекрасну дівчину із золотистим волоссям.

Тут же була і сирена, яка співала таким приємним голосом, що усі захоплено її слухали. Разом з нею принцеса сіла у човен до своїх визволителів і зійшла на борт корабля. Помічник капітана прийняв на себе командування, а замок, що висів між небом і морем, прив'язали товстими канатами до корми, і корабель поплив до Північного полюса, де з нетерпінням чекав завершення небезпечної подорожі король Дангобер.

Як зрадів він, зустрівши свою дочку живою та здоровою! Адже він, бувало, думав, що ніколи не побачить своєї улюбленої дочки-красуні. То була незабутня зустріч! Разом з королем Дангобером раділа вся команда сміливців, які успішно впоралися із завданням по звільненню золотоволосої королівни.

І король, а він мав дотримати свого слова, переконавшись, що з дочки знято чари, сказав принцесі:

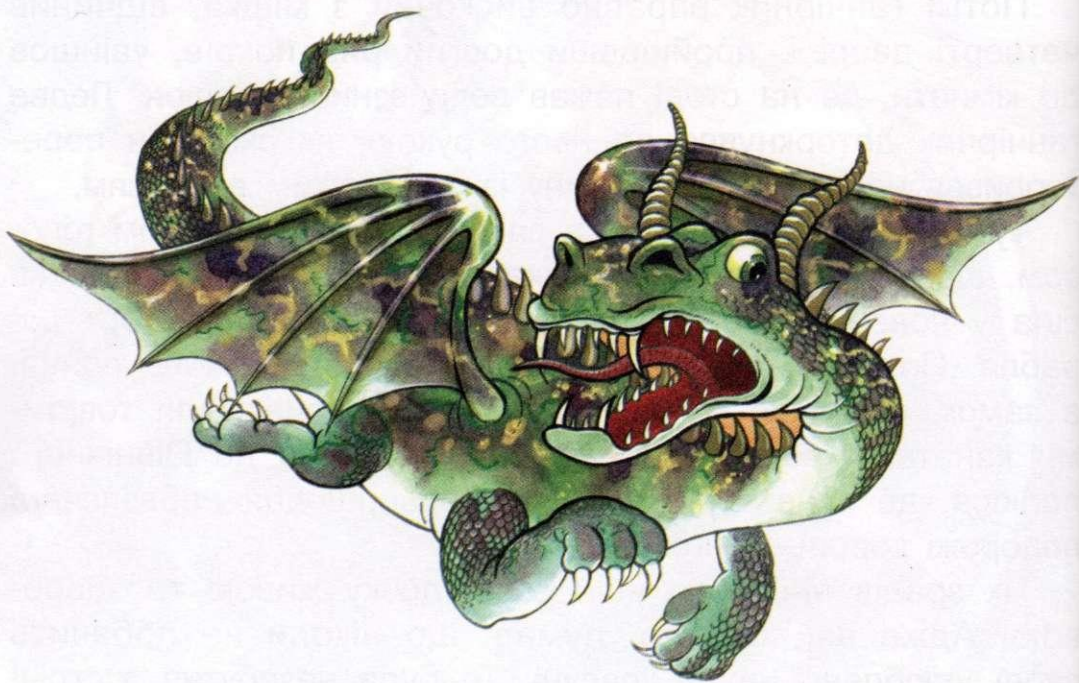
— Заслужив твоєї руки ганчірник. Я, звичайно, віддав би перевагу принцу, але по справедливості маю дотримати свого слова.

Ганчірнику було приємно стати зятем короля, і принцесі він теж сподобався.

Справили пишне весілля, запросили і тих, хто подорожував на кораблі.

Король передав ганчірнику свою корону й усі свої володіння.

Однак у замку нового короля не було нічого кращого за сирену. Думаю, вона живе там і зараз.

Свинопас

Жив якось бідний принц. Королівство у нього було маленьке-премаленьке, та женитися усе-таки можна та й оженитися принцу хотілося.

Звичайно, з його боку якось надто сміливо запитати дочку імператора: «Підеш за мене заміж?» Проте у нього було добре ім'я, і він знав, що сотні принцес із вдячністю дали б згоду на його пропозицію.

А від імператорської дочки хіба дочекаєшся?!
Та послухаємо, як воно вийшло.

На могилі батька принца виріс кущ троянди незрівнянної краси; та зацвітав він лише один раз на п'ять років, і розпускалася одна-єдина квітка. Зате розливала вона такі солодкі пахощі, від яких можна було забути усе своє горе і турботи. А ще був у принца соловей, який співав так прекрасно, ніби у його маленькому горлечку зібрані були найкращі мелодії, які є на світі.

І роза і соловей — то був дарунок принцесі. Їх поклали у великі срібні скриньки і надіслали їй.

Імператор наказав принести скриньки у велику залу, де принцеса гралася зі своїми фрейлінами — інших турбот у неї не було. Побачивши великі скриньки з подарунками, принцеса заплескала в долоні.

— От якби у ній була маленька киця! — сказала вона.

Але з'явилася прекрасна троянда.

— Ой, як це гарно! — сказали фрейліни.

— Більш, ніж мило! — додав імператор. — Просто люб'язно!

Та принцеса торкнулася троянди і ледве не заплакала.

— Фе, батечку! — сказала вона. — Вона ж не штучна! Вона ж справжня!

— Фе! — повторили усі придворні. — Справжня!

— Зачекай сердитись! Побачимо спочатку, що у другій скриньці! — заперечив імператор.

І ось із скриньки з'явився соловей і заспівав так чарівно, що відразу і не знайдеш недоліків.

— Незрівнянно! Чудово! — сказали фрейліни.

— Ця пташка нагадує мені органчик покійної імператриці! — сказав старий двірський. — І тон такий же, і манера видавати звуки!

— Дійсно! — сказав імператор і заплакав, як дитина.

— Маю надію, що пташка не справжня, — вимовила принцеса.

— Справжня! — відповіли послы, що доставили дарунки.

— То хай вона летить! — сказала принцеса і не дозволила представитися принцу.

Та принц не засмутився. Він вимазався чорною і рудою фарбами, насунув шапку і постукав.

— Добрий день, імператоре! — сказав він. — Чи не знайдеться у вас у палаці якоїсь для мене роботи?

— Багато вас тут ходить! — відповів імператор. — А втім зачекай! Мені потрібен свинопас! У нас сила-силенна свиней.

І ось принца затвердили придворним свинопасом і дали йому жалюгідну, маленьку комірчину поряд із свинячими хлівами. Увесь день просидів він за роботою і змайстрував надвечір

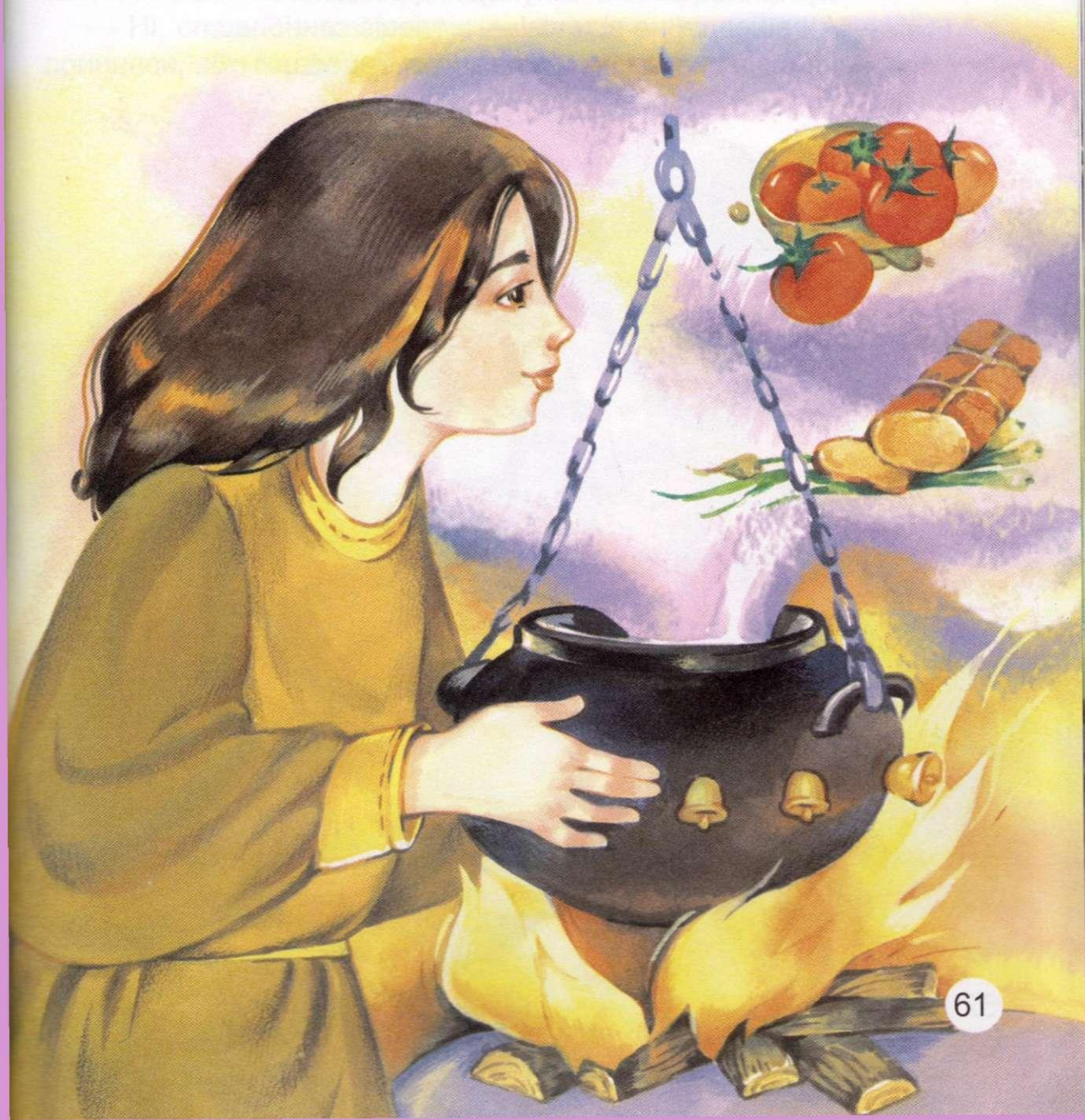
чудовий горщик. Він був увесь обвішаний бубонцями, і коли у ньому щось варили, бубонці відзвонювали стару пісеньку:

Ах, мій милий Августин,

Все пройшло, пройшло, пройшло!

Але найцікавіше було те, що, тримаючи над парою з горщика долоні, можна було дізнатися, яка страва у кого готується в місті. Що ж, якась там троянда не рівня горщиківі!

Ось принцеса вирушила з фрейлінами на прогулянку і раптом почула мелодійний передзвін бубонців. Вона відразу

зупинилась і засяяла: вона теж уміла награвати на фортепіано «Ах, мій милий Августин». Одну лиш цю мелодію вона й награвала та ще одним пальчиком.

— Ох, і я це граю! — сказала вона. — То свинопас у нас освічений! Хай хто-небудь з вас дізнається у нього, скільки коштує цей інструмент?

Одна з фрейлін наділа дерев'яні черевики і пішла на задвірки.

— Що візьмеш за горщик? — запитала вона.

— Десять поцілунків принцеси! — відповів свинопас.

— Що ти кажеш?! — вигукнула фрейліна.

— А дешевше не віддам! — відповів свинопас.

— І що він сказав? — запитала принцеса.

— Та й передати неможливо! — відповіла фрейліна. — Це жахливо!

— То шепни мені на вухо!

І фрейліна прошепотіла принцесі.

— Нечема! — відповіла принцеса і хотіла піти, але... бубонці так дзвеніли заклично:

Ах, мій милий Августин,

Все пройшло, пройшло, пройшло!

— Послухай! — сказала принцеса фрейліні. — Піди і спитай, чи не візьме він десять поцілунків моїх фрейлін?

— Ні, спасибі! — відповів свинопас. — Десять поцілунків принцеси, або горщик залишається у мене.

— Як це сумно! — сказала принцеса. — Що ж, доведеться вам стати колом, щоб ніхто нас не побачив.

Фрейліни обступили їх і розіп'яли свої спідниці, свинопас одержав свої десять поцілунків принцеси, а вона — горщик.

Ото була радість! Цього вечора і весь наступний день горщик не знімався з кухонної печі, і в місті не залишилося жодної кухні, від камергерської до шевської, про яку б не знали, що там печеться чи вариться.

— Ми знаємо, у кого сьогодні солодкий суп і млинчики! Знаємо, у кого каша і котлети із свинини. Як цікаво!

— Ще б! — підтвердила обергофмейстерина.

— Так, але ж тримайте язика за зубами, я ж імператорська дочка!

— Змилуйтесь! — сказали всі.

А свинопас (тобто принц — лише для них він був свинопасом) марно часу не втрачав і змайстрував тріскачку; коли нею крутили у повітрі, звідти линули мелодії вальсів і польок, які лиш є на білому світі.

— Це незрівнянно! — сказала принцеса, почувши мелодію. — Оце так попури! Краще цього я нічого не чула! Спитайте, скільки він хоче за цей інструмент? Але цілуватись я більше не буду!

— Він вимагає сто поцілунків принцеси! — доповіла фрейліна, що побувала у свинопаса.

— Він при своєму розумі?! — сказала принцеса і пішла своєю дорогою, але через два кроки зупинилась.

— Треба заохочувати мистецтво! — сказала вона. — Я ж дочка імператора! Скажіть йому, що я дам йому, як і вчора, десять поцілунків, а решту нехай одержить від моїх фрейлін!

— Але ж нам це зовсім не до смаку! — заволали фрейліни.

— Дурниці! — сказала принцеса. — Якщо вже я можу його цілувати, то ви і поготів! Не забувайте, що я годую вас і ще плачу гроші! І фрейліні довелося знову йти до свинопаса.

— Сто поцілунків принцеси! — повторив він. — А ні — кожний залишається при своєму.

— Ставайте колом! — наказала принцеса.

І фрейліни обступили їх, а свинопас почав її цілувати.

— Що це за зборище біля свинячих хлівів? — запитав, вийшовши на балкон, імператор, протер очі і надів окуляри. — Та це фрейліни знову щось придумали. Треба подивитись.

Він розправив закаблуки своїх пантофель — ними були для нього розтоптані черевики — і швидко почалапав у них.

Прийшовши на задвірки, він тихенько підкрався до фрейлін, а ті були страшенно зайняті підрахунком поцілунків — треба ж було слідкувати, щоб розрахунки були чесними і свинопас одержав лише стільки поцілунків, скільки обіцяно. Тому ніхто і не помітив імператора, а той підвівся навшпиньки і усе роздивився.

— А це ще що за жарт! — сказав він і шпурнув черевиком саме у ту хвилину, коли свинопас одержував від принцеси вісімдесят шостий поцілунок. — Геть! — закричав розгніваний імператор і вигнав із своєї країни і принцесу і свинопаса.

Принцеса стояла і плакала, свинопас лаявся, а дощик так і поливав їх.

— Яка я нещасна! — плакала принцеса. — Чого б мені не вийти заміж за прекрасного принца! Ой, яка я нещасна!

А свинопас пішов у село, витер з обличчя чорну і руду фарби, скинув брудний одяг і з'явився перед принцесою в усьому королівському вбранні і красі. І такий він був гарний, що принцеса присіла перед ним у реверансі.

— Тепер я лише зневажаю тебе! — сказав він. — Ти не захотіла вийти заміж за чесного принца! Ти не зрозуміла сенсу у солов'ї і троянді, а свинопаса цілувала за іграшки! Так тобі і треба.

І він пішов у своє королівство, міцно зачинивши за собою двері. А їй залишилась на згадку пісенька:

Ах, мій милий Августин,
Все пройшло, пройшло, пройшло!..

Принцеса на горошині

Жив якось принц, і вирішив він одружитися також на принцесі, тільки справжній. Ось він об'їздив увесь світ, а такої не зустрічалось, хоч принцес було вдосталь, та чи були вони справжні? До того ж він ніяк не міг розібратись. Так і повернувся додому ні з чим і дуже горював, — адже так вже йому хотілося знайти справжню принцесу.

Якось увечері розігралася негода — блискавка аж сліпила, грім страшенно гуркотів, а дощ лив як з відра; і вийти в такий час страшно!

Раптом почувся стукіт у ворота палацу, і старий король пішов відчиняти.

Біля воріт стояла принцеса. Боже милосердний, яка вона була нещасна! Вода збігала з її волосся і одягу прямо в черевички і витікала з п'ят, а вона все-таки запевняла, що справжня принцеса.

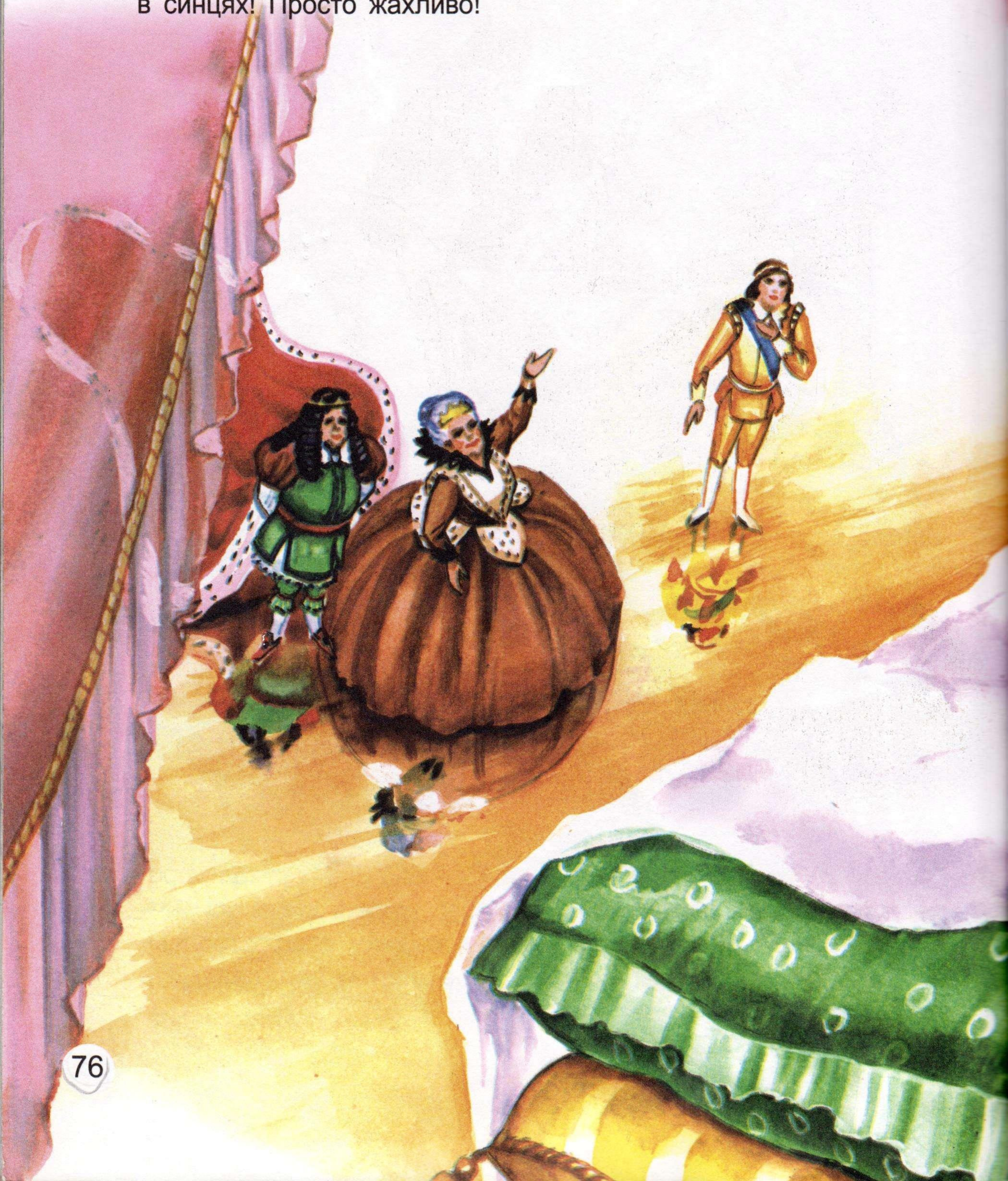

«Що ж, це вже ми дізнаємося!» — подумала стара королева і пішла у почивальню. Там вона зняла з ліжка усі матраци і подушки і поклала на дошки горошину; зверху горошини постелила двадцять матраців, а зверху ще двадцять пуховиків.

На цю постіль поклали принцесу на ніч.

Вранці її запитали, як їй спалося, спочивалося.

— Ох, дуже погано! — сказала принцеса. — Я майже не заплющила очей! Боже, що у мене була за постіль! Я лежала на чомусь такому твердому, що у мене тепер усе тіло в синцях! Просто жахливо!

Ось тут усі й переконалися, що вона справжня принцеса! Вона відчула горошину через сорок матраців і пуховиків, — такою делікатною могла бути лише справжня принцеса.

І принц оженився на ній. Тепер він знав, що бере за дружину справжню принцесу!

А горошину відправили в кунсткамеру: там вона й лежить, якщо її ніхто не вкрав.

Так, так! А ще знай, що історія ця справжня.

Зміст

Король Дроздовик

(За братами Грімм)

3

Золота гука

(За братами Грімм)

17

Барбовер Зелена Борода

(Французька народна казка)

31

Принцеса Дангобер

(Французька народна казка)

45

Євинопає

(За Г.К.Андерсеном)

55

Принцеса на горошині

(За Г.К.Андерсеном)

69

Літературно-художнє видання

КАЗКИ ДЛЯ МАЛЕНЬКИХ ПРИНЦЕС

Казки

Для молодшого шкільного віку

Художники

*М. Ф Коршунова, М. Л. Курдюмов, О. І. Курдюмова,
Н. В. Стешенко, Н. Л. Рудіян*

*Відповідальна за випуск Т. С. Жабська
Комп'ютерний дизайн та макетування Т. Г. Орел*

Підписано до друку 10.12.2002.

Формат 60х84¹/₈. Папір офсетний. Друк офсетний.

Гарнітура журнальна рублена. Обл.-вид. арк. 9,23. Умовн. друк. арк. 9,3.

Тираж 3000 прим.

Видавництво «Торнадо»

61045, м. Харків, вул. Отакара Яроша, 18.

Друкарня «Торнадо»

61045, м. Харків, вул. Отакара Яроша, 18.

З питань оптової торгівлі звертатися за тел.:

(0572) 54-57-68, (0572) 17-58-14, (0572) 30-54-77.

ISBN 966-635-415-2

9 789666 354153